

Synchron

Zpravodaj Českého filmového a televizního svazu **FITES**

- FITES nelení • Zdařilé festivaly: Finále Plzeň a Zlín • MFF Karlovy Vary je za dveřmi
- Blahopřání i loučení • Z londýnské mediální scény
- Servis pro profesionály a další čtení

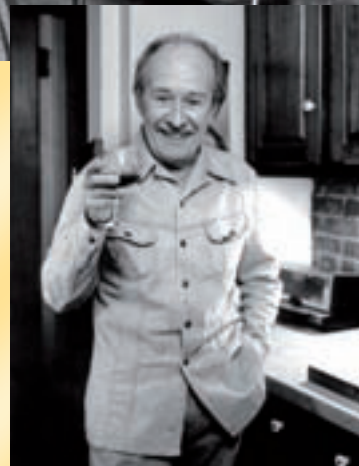

Režisérka (a předsedkyně FITESu) Olga Sommerová a gymnastka Věra Čáslavská se sešly při tvorbě celovečerního dokumentu Věra 68

Naše vernisáž

Malou tvůrčí vizitkou fotografky Líby Taylor zahajujeme novou rubriku Naše vernisáž. Chtěli bychom v ní představovat fotografickou tvorbu našich členů a příznivců – filmových profesionálů, publicistů i příslušníků dalších profesí sdružených ve FITESu. Prosíme, pošlete nám do redakce své snímky, ať profesionální či amatérské vzniklé „jen“ pro radost! Těšíme se, že ozdobí stránky našeho časopisu. (red.)

Líba Taylor je česká fotografka, která v osmnácti letech odešla do Velké Británie. Vystudovala španělštinu a historii umění a rozhlasu, filmu a televize na Bristolské univerzitě a také dokumentární fotografii na univerzitě ve Walesu pod vedením Davida Hurna z prestižní agentury Magnum. Od roku 1968 fotila řadu významných osobností, včetně známých Čechů jako byl Jiří Voskovec nebo Miloš Forman. Fotografovala pro humanitární organizace UNICEF, Save the ChildrenFund, ActionAid, WHO, UNAIDS a mnoho dalších. Zaměřila se především na Afriku, Asii a Latinskou Ameriku. V Africe také potkala Angelinu Jolie, s níž pořídila sérii výtečných snímků. Nyní žije v České republice. Líba Taylor je stálou spolupracovnicí FITESu a Synchronu; s jejími snímky z našich akcí se na stránkách časopisu pravidelně setkáváte.

Africké snímky včetně fotek Angeliny Jolie vznikly v 80. – 90. letech 20. století
Fotografie Jiřího Voskovce a Jiřího Voskovce s Milošem Formanem v roce 1979
Snímek Ivana Kyncl je z roku 2003

Milí členové, přátelé a příznivci FITESu!

Je tu léto. Tedy – skoro, nastupuje za pár dnů. A dává o sobě vědět – jak vysokými teplotami, tak občasnými bouřkami. Zaplať pámbůh za tohle střídání: vyuzené hlavy je čas od času zapotřebí zchladit. Samozřejmě s mírou. Vidíme to všude kolem sebe.

FITES se v uplynulém období opět snažil „zchladovat“, narovnávat pokřivenosti tam, kde – podle nás – v oblasti kinematografie jsou, komunikovat s odpovědnými činiteli. Týká se to například voleb do mediálních rad. Úspěchy máme střídavě – politici s námi občas komunikují, slibují, ale náprava věcí je běh na dlouhou trať.

Po valné hromadě začal naplno pracovat nově zvolený výkonný výbor i revizní komise FITESu. Víme, že základem naší činnosti je komunikace se členy FITESu a zpětná vazba na výborové konání. Proto, což už je náš evergreen, prosíme: posílejte své připomínky, samozřejmě i ty negativní, náměty, kontakty. To se týká i Synchronu. Peněz není nazbyt a rozsah našeho časopisu je omezený, ale pokud víte o zásadní události či výročí, narozeninách či odchodu, dejte nám, prosíme, vědět. Pilně komunikujeme s redakční radou, nicméně se může stát, že některé problémy a důležité informace nám utečou.

Skončíme ovšem radostně. V poslední době spatřily světlo světa dva celovečerní distribuční dokumenty věnované velkým ženám našich moderních dějin. Na festivalu českých filmů Finále v Plzni měl premiéru snímek Umanutá, poměrně trefně pojmenovaný opus věnovaný režisérce Drahomíře Vihanové. Dokument o dokumentaristovi (v tomto případě dokumentaristce, vynikající, byť z donucení) je už sám o sobě trochu pikantní, ale pouze zdánlivě. Drahomíra Vihanová si svůj „velký portrét“ rozhodně zaslouží. Navíc jméno autora filmu – Miroslava Janka – dává záruku jeho kvality.

Druhým filmem, o kterém se chceme zmínit, je snímek nazvaný Věra 68. Režisérka (a předsedkyně výkonného výboru FITESU) Olga Sommerová ho věnovala gymnastce Věře Čáslavské. I ta si beze sporu svůj portrét zaslouží. Mimochodem – snímku tentokrát věnujeme titulní stranu Synchronu.

Takže shrnuto: hurá do kina! I tam si totiž můžeme naše vyuzené hlavy zchladit. Což neuškodí.

Redakce Synchronu

Obsah

- 1 Pozvánky FITESu
- 2 Valná hromada 2012
- 3 Dabing žije
- 5 Z korespondence FITESu
- 8 ARAS informuje
- 9 Loučíme se s Milošem Volfem, Čeříkem Dubou, Karlem Forstem a Zitou Kabátovou
- 10 Stovka Bořivoje Zemana
- 11 Finále Plzeň
- 12 Zlín Film Festival
- 13 Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary
- 15 Slovenské filmové ceny
- 15 Z londýnské mediální scény
- 17 O hrané filmové pohádce
- 17 Přímé přenosy divadelních inscenací, oper a koncertů v kinech
- 18 Z historie Barrandova – 2. část
- 19 O autorství audiovizuálních děl
- 20 Nové knihy
- 20 Od literatury k filmu podruhé
... a další čtení

Autoři fotografií: Liba Taylor, Iva Suchanová, Jana Chalupová, Tomáš Pilát, Martin Vadas, Zlín Film Festival, Finále Plzeň, MFF Karlovy Vary, BBC, FITES, Karel Štusak, Barrandov Studios, Svět knihy, Pavel Havlena, CineArt, archiv Michaely Pavlátové, 2media.

Omluva

S hrůzou jsme zjistili, že nám na titulní straně minulého čísla Synchronu uteklo označení – číslo a rok. Moc se omlouváme. Pro ty, kteří by si chybějící údaje chtěli doplnit: 2/2012.

POZVÁNKA na 67. ČTVRTLETNÍK FITESu

místo konání:

Ministerstvo kultury ČR, Konírna Nosticova paláce,
Maltézské náměstí 471/1, 118 11 Praha 1

dne: 20. 6. 2012 – středa

čas: 18.00 hod. – cca 20.00 hod.

téma panelové diskuse:

Fond kinematografie – mechanismus volby členů
do Rady fondu, finance, fungování Rady

účast přislíbili:

ministerně kultury Alena Hanáková,
předseda Volebního výboru PS ČR Václav Mencl,
senátor Jiří Oberfalzer, ředitelka České filmové komory
Helena Uldrichová, místopředsedkyně Státního fondu
České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie
Tereza Brdečková

moderátor: Martin Vadas

SYNCHRON, časopis Českého filmového a televizního svazu FITES, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2, kontakty: info@fites.cz, produkce@fites.cz, redakce@fites.cz, uctarna@fites.cz. Číslo účtu u Komerční banky Praha-východ je 26831021/0100. Řídí redakční rada: Tomáš Pilát, Jarmila Cysařová, Daniel Růžička, Jana Tomsová, Zdena Čermáková. Redakce: Tomáš Pilát (šéfredaktor), Agáta Pilátová, kontakt: redakce@fites.cz. Sazba a grafická úprava Nataša Allramová, tisk Agentura Jiří Brůna JB, j.bruna-tisk@seznam.cz. Vychází 6x ročně za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace ČLF Evidence MK ČR č. E 13763. ISSN 1213-9181. Inzerce zajišťuje CLOWN CZ, Václavské náměstí 19, 110 00 Praha 1, tel. 234 656 123, fax 234 656 138, info@clown.cz. Expedice DUPRESS Podolská 110, 147 00 Praha 4, tel. 241 433 396, 721 407 486. Toto číslo bylo dáno do tisku 12. 6. 2012. Předplatné 600 Kč (včetně poštovného) je pro členy Fitesu zahrnuto v členském příspěvku.

E-mail: tomas.pilat@rozhlas.cz, agata.pilatova@tiscali.cz

<http://www.fites.cz>

VALNÁ HROMADA 2012

Ve čtvrtek 12. dubna se v Trickbaru pražské Malostranské besedy konala valná hromada naší organizace. Řídila ji (dosavadní) místopředsdkyně FITESu, která v úvodu jednání přivítala hosty z ARASu. Mimo program dostal na začátku slovo kameraman J. Šimůnek; promluvil o nepříjemné praxi České televize, která ruší vysílání, a to i závažných uměleckých děl, upoutávkami na příští pořady. Příspěvek se setkal se souhlasem a vyplynul z něj návrh na jednání o tomto problému mj. s vedením ČT.

Zprávu o činnosti FITESu a VV přednesly Olga Sommerová a Zdena Čermáková. „Loni jsme se začali scházet s politiky především kvůli změně volby mediálních rad. Scházeli jsme se my z FITESu, ARASu a studenty z Inventury demokracie. Jednání probíhala ve snaze, aby se něco stihlo udělat se změnou zákona, protože právě toto je naprosto základní věc – totiž aby Rada ČT nebyla volena z hlediska politických zájmů,“ řekla ve své zprávě mj. místopředsdkyně. Zamyslela se pak nad dosavadními výsledky těchto i dalších jednání a korespondenční komunikace s politiky. Hovořilo se o přístupu politiků k tomuto problému i vyhlídkách na řešení, o současném stavu projednávání audiovizuálního zákona, o spolupráci s ARASem (některé dokumenty připravené či iniciované FITESem ARAS neschválil), a o dalších otázkách.

V diskusi se probírala také napjatá finanční situace organizace, která poněkud brzdí aktivity FITESu.

Za kontrolní komisi předložil přehled o hospodaření František Němec.

Živou diskusi vyvolal návrh výkonného výboru, aby členské příspěvky platili také členové nad 65 let (dosud bylo pro ně členství zdarma) a návrhy na úpravy stanov.

K nejzávažnějším podnětům, jež na valné hromadě zazněly, patřilo vystoupení Martina Vadase k příští náplni činnosti FITESu: „Bylo by dobré, abychom se více zabývali podporováním a vytvářením prostoru pro tvorbu, protože si myslím, že to trošku pokulhává. Udělování cen a podobné aktivity jsou velice cenné, protože je to tříbení estetických pohledů a společenských a politických pohledů a kulturních pohledů na tvorbu. Ale myslím, že bychom toho měli dělat víc. Měli bychom víc tímto směrem zaměřit i obsah Synchronu, abychom se i tam dostali do dialogu o tom, jaký je prostor pro tvorbu, kterou tvorbu chápeme jako kvalitní a kterou spíš jako výrobu. Tímto způsobem bychom měli kriticky a analyticky nahlížet i na Českou televizi.“

V souvislosti s volbami do výkonného výboru, do něž kandidovalo 7 dosavadních a 5 nových členů, se představili noví kandidáti; valná hromada posléze rozhodla, že stanovky budou upraveny v tom smyslu, aby připouštěly 11 členů VV.

Předsdkyně FITESu byla na následné první schůzce výkonného výboru zvolena Olga Sommerová, místopředsdky Ivan Biel a Martin Vadas.

(Zásadní dokumenty valné hromady publikujeme na dalších stranách této rubriky, zkrácený stenografický záznam v příloze.) (ap)

VÝŠE ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ

Na valné hromadě byly plénem odhlasovány výše členských příspěvků členů FITESu s platností od roku 2012: zápisné: 300 Kč

do 65 let: 600 Kč (členský příspěvek za rok, ve kterém člen dovrší věku 65 let, je ještě 600 Kč)

nad 65 let: 300 Kč (členský příspěvek ve výši 300 Kč platí člen až za rok, ve kterém mu bylo 65 let po dobu celého kalendářního roku)

Číslo účtu: 26831021/0100

Prosíme, platte členské příspěvky!

Současně moc děkujeme těm členům, kteří zaplatili vyšší částku, než je ta povinná. Opravdu díky! Držte FITES nad vodou.

NOVĚ ZVOLENÝ VÝKONNÝ VÝBOR FITESU

Předsdkyně:

Olga Sommerová: olga.sommerova@fites.cz

Čestný předseda:

Martin Skyba martin.skyba@fites.cz

Místopředsdkové:

Ivan Biel: ivan.biel@fites.cz

Martin Vadas: martin.vadas@fites.cz

Členové:

Jakub Bouček: jakub.boucek@fites.cz

Jaroslav Černý: jaroslav.cerny@fites.cz

Václav Čapek: vaclav.capek@fites.cz

Miroslav Sanytrák: miroslav.sanytrak@fites.cz

Alice Šniryčová: alice.snirychova@fites.cz

Tomáš Pilát: tomas.pilat@fites.cz

Jana Tomsová: jana.tomsova@fites.cz

Kristína Vlachová: kristina.vlachova@fites.cz

Jiří Mádle

Na jedné z dalších schůzí výkonného výboru FITESu byl třetím místopředsdkou zvolen Jaroslav Černý, aby počet místopředsdků odpovídal Stanovám FITESu. Jiří Mádle se z důvodu pracovního zaneprázdnění své funkce ve v. v. vzdal.

USNESENÍ VALNÉ HROMADY FITES, KONANÉ DNE 12. DUBNA 2012

Valná hromada schvaluje:

Zprávu o činnosti FITES za uplynulé období, přednesenou místopředsedkyní výkonného výboru Olgou Sommerovou.

Zprávu o hospodaření FITES, kterou za kontrolní radu přednesl její předseda František Němec.

Návrh dosavadního Výkonného výboru na úpravu členských příspěvků s platností od roku 2012:

členové do 65 let platí 600 Kč

členové nad 65 let platí 300 Kč

na základě žádosti může být členský příspěvek členovi nad 65 let ze závažných důvodů prominut

Změnu počtu členů výkonného výboru z 9 na 11 členů.

Valná hromada dále schvaluje:

Nový výkonný výbor ve složení Ivan Biel, Jakub Bouček, Jaroslav Černý, Václav Čapek, Jiří Mádle, Kristina Vlachová, Jana Tomsová, Tomáš Pilát, Miroslav Sanytrák, Alice Šnirychová, Martin Vadas
Kontrolní radu ve složení František Němec, Šárka Kosková
Zvolení Martina Skyby čestným předsedou FITES.

Valná hromada ukládá výkonnému výboru:

Vypracovat a schválit jednací řád výkonného výboru.

Vypracovat a schválit statut FITES s vymezením činností jednotlivých členů výkonného výboru, manažera FITES a redakční rady Synchronu.

Provéřít platnost a aktuálnost jednotlivých bodů stanov FITES a navrhnout příští valné hromadě případné úpravy.

Zpracovat a zveřejnit na webových stránkách FITES rámcový plán činnosti výkonného výboru, případně rámcový rozpočet.

Vyřešit finanční požadavky Martina Skyby.

Pokračovat v komunikaci s politiky na finální podobě zákona o audiovizí.

Valná hromada doporučuje výkonnému výboru:

Ustavit z členů FITES odborné komise, které by pro výkonný výbor zpracovávaly aktuální problémy související s aktivitami FITES (právní, marketingové atd.)

Aktuálně zveřejňovat informace o činnosti výkonného výboru a FITES nejen v Synchronu, ale také na webových stránkách FITES.

Urychleně vyřešit otázku fyzického sídla FITES.

Návrh zpracovala návrhová komise ve složení: Agáta Pilátová, Daniel Růžička

Svým hlasováním valná hromada schválila

(Hlasování o usnesení: Pro 25, proti 1, zdrželi se 2)

FITES navrhuje

V souladu s pokyny Ministerstva kultury České republiky navrhl FITES na Cenu ministryně kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovizí Ladislava Helgeho, Jiřího Menzela a Jana Špátu in memoriam. Cena je udělována každoročně.

DABING ŽIJE

Nominace na Ceny Františka Filipovského za dabingovou tvorbu v roce 2011

Odborná porota 18. ročníku Cen Františka Filipovského rozhodla o nominacích na Ceny Františka Filipovského za loňský rok. Ceny budou uděleny v Přelouči 22. září tohoto roku. Nominace jsou uvedeny abecedně.

CENA za nejlepší ženský herecký výkon v dabingu

HLAVÁČOVÁ JANA za roli Séraphine (Yolande Moreau) ve filmu **SÉRAPHINE** (překlad Jolana Kubíková, úprava Eva Štorková, zvuk Zdeněk Zenger, režie Jindřich Polan), vyrobila Česká televize

JEŽKOVÁ JITKA za roli Mildred (Kate Winslet) v cyklu **MILDRED PEIRCEOVÁ** – epí 1 (překlad Jana Děžínská, úprava Radka Přibyslavská, zvuk Petr Mandák, režie Vladimír Žďánský), vyrobilo studio SDI MEDIA pro HBO

SVOBODOVÁ ILONA za roli Lea (Michelle Pfeiffer) ve filmu **CHÉRI** (překlad Hana Jiříčková, zvuk Jaroslav Novák, dialogy a režie Zdeněk Štěpán), vyrobilo studio SDI MEDIA pro HBO

CENA za nejlepší mužský herecký výkon v dabingu

BENEŠ VLADISLAV za roli Walter Whitea (Bryan Cranston) v cyklu **PERNÍKOVÝ TÁTA** – epí 1 „Cizí nešťěstí“ a epí 2 „Kočka v pytli“ (překlad Jan Urbánek; zvuk Petr Posolda, dialogy a režie Petr Pospíchal) vyrobila NOVA CET 21

HRUŠKA LIBOR za roli Vincent (Patrick Braoudé) ve filmu **DRUHÝ ŽIVOT** (překlad Adéla Gorgerin, úprava Zdena Sedláčková, zvuk Vladimír Bodnár, režie Milan Soták), vyrobila SAGA TV pro SPI International

MEDUNA JAROMÍR za roli Robert Maxwell (David Suchet) ve filmu **MAXWELL** (překlad Olga Pavlová, zvuk Petr Lenděl, dialogy a režie Michal Vostřez), vyrobila Česká televize

CENA FITESu za mimořádné dabingové zpracování hodnotného audiovizuálního díla včetně seriálů – uděluje Český filmový a televizní svaz FITES

HODNĚ ŠTĚSTÍ, CHARLIE epí „Teddy má auto“; „Soutěž talentů“; „Larp v parku“ (překlad Eva Watson-Jones, zvuk David Tomášek, dialogy a režie: Eva Spoustová), vyrobilo studio VIRTUAL pro DISNEY CHANNEL

MAXWELL (překlad Olga Pavlová, zvuk Petr Lenděl, dialogy a režie Michal Vostřez), vyrobila Česká televize

MILDRED PIERCEOVÁ – epí: 1 (překlad Jana Děžínská, dialogy Radka Přibyslavská, zvuk Petr Mandák, režie Vladimír Žďánský), vyrobila SDI Media pro HBO Česká republika

CENA Jednoty tlumočnicků a překladatelů za mimořádnou kvalitu překladu a úpravy dabovaného audiovizuálního díla

CHÉRI (překlad Hana Jiříčková, úprava Zdeněk Štěpán, vyrobilo SDI media pro HBO)

IVAN HROZNÝ (překlad Luisa Averina, úprava Martin Kot), vyrobilo studio Josefa PETRÁSKA pro HCE

SÉRAPHINE (překlad Jolana Kubíková, úprava Eva Štorková), vyrobila Česká televize

SENNHEISER a ASOCIACE PRACOVNÍKŮ SE ZVUKEM

za nejlepší zvuk dabovaného audiovizuálního díla

IMPERIUM – MAFIE V ATLANTIC CITY II. epi 1–3 (zvuk: Dušan Matuška (mix Jiří Peřina), vyrobilo SDI media pro HBO)
KUCHAŘ, ZLODĚJ, JEHO ŽENA A JEJÍ MILENEC (zvuk Svatopluk Cechel), vyrobilo S Pro Alfa CZ pro FTV PRIMA
SHERLOCK – epi „Velká hra“ (zvuk Petr Lenděl), vyrobila Česká televize

ZVLÁŠTNÍ CENA F. FILIPOVSKÉHO za mimořádné dabingové zpracování televizních nebo filmových snímků různých žánrů tvorby animované a dětské – uděluje město Přelouč

FUTURAMA VII. – epi 2. (překlad Petr Finkous, dialogy Luděk Koutný, zvuk Svatopluk Cechel, režie Jiří Kodeš), vyrobila FTV PRIMA
HÁDEJ, HÁDEJ S KOCOURKEM (překlad Dora Windsorová, zvuk Pavel Špatný, texty písní, dialogy a režie Luboš Krტიčka), vyrobilo AW studio pro INTERSONIC
RANGO (překlad Petr Putna, úprava Jana Unruhová, zvuk Filip Mošner, režie Alice Hurýchová), vyrobila LS Production pro MAGICBOX

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY za mimořádný dětský herecký výkon v dabingu – „KOUZELNÝ PRSTEN – garant Ondřej Kepka a Prezidium Herecké asociace

JURKOVÁ MARIANNA za roli Addie (Tatum O’Nealová) ve filmu **PAPÍROVÝ MĚSÍC** (překlad Pavel Medek, zvuk Zdeněk Hrubý, dialogy a režie Iva Valentová), vyrobila Česká televize

ŽAMPA JINDŘICH za roli Robbie (Seth Adkins) ve filmu ...PŘEDEVŠÍM NIKOMU NEUBLÍŽÍM... (překlad Jan Feldštajn, zvuk Matěj Večeřa, dialogy a režie Jan Žáček), vyrobila spol. RIA film pro INTERSONIC
ŽAMPA JINDŘICH za roli kocourek Jess v animovaném seriálu **HÁDEJ, HÁDEJ S KOCOURKEM** (překlad Dora Windsorová, zvuk Pavel Špatný, dialogy a režie Luboš Krტიčka), vyrobilo AW studio pro INTERSONIC

Porota 18. ročníku CFF:

zleva: Alice Šniryčová (předsedkyně poroty), Hana Kučerová, Irena Novotná, Zdena Šmídová, Leoš Lančí, Alena Rádyová, Jiřina Dlasková, Ladislav Kadlec, Zdeněk Hruška, Sylva Talpová, Radim Štětina, Zdeněk Zenger

Z KORESPONDENCE FITESU (A ARASU)

Asociace režisérů a scenáristů

Karlovo nám. 19

120 00 Praha 2

Ing. arch. Václav Mencl

předseda Volebního výboru PSPČR

Sněmovní 4

118 26 Praha 1

Český filmový a televizní svaz

Pod Nuselskými schody 3

120 00 Praha

V Praze dne 21. 4. 2012

Vážený pane předsedo,
vážené poslankyně, vážení poslanci,

obracíme se na Vás znovu otevřeným dopisem a dovolujeme si vyslovit protest proti způsobu, jakým proběhla 12. dubna 2012 schůze Volebního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Navzdory příslibům, že letošní důležitá dovolba do mediálních rad nebude opomíjet profesní organizace a věrohodné osobnosti veřejného života, Volební výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky opět vyřadil většinu kandidátů profesních organizací. V seznamu nominovaných kandidátů, ze kterých mají být radní sněmovnou zvoleni, se znovu objevují typické mediální „kádry“, lidé, kteří procházejí mediálními radami jako osvědčení političtí lobbisté a jsou spoluodpovědní za současný stav v médiích veřejné služby.

Po aféře odposlechů Bém – Janoušek je zřejmé, že existují takto propojené síly, které se nemíní vzdát vlivu nad médií a prosazují do mediálních rad svoje lidi. Dokazuje to fakt, že nejrůznější obskurní spolky opět předvedly předem domluvenou frašku při dosazování partajních kádrů do veřejného života.

Chtěli bychom znát kritéria, podle nichž jste upřednostnili kandidáta PS, pana Daniela Nováka, který se proslavil v roce 2006, jako člen Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, výletem do Čínské lidové republiky, tedy za peníze daňových poplatníků. V zemi, kde vládne komunismus a cenzura a média jsou v rukou státu, se vzdělával v mediálním prostředí! Jak významným reprezentantem společenských organizací je Univerzita Jana Amose Komenského v Praze, která Daniela Nováka nominovala? Akreditační komise navrhla, aby škola nesměla přijímat nové studenty ke studiu některých programů v několika oborech. Přesto tato „univerzita“ poslancům ještě reprezentuje významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy? Více než společná kandidátka respektované umělecké školy AMU (DAMU + FAMU+ HAMU), jejíž profesně zdatní kandidáti neprošli ani do Rady ČT ani do Rady ČRo.

Proti morálně pevné a vážené osobnosti evangelického kněze a disidenta Miloše Rejchrt, navrženého úctyhodným Výborem dobré vůle – nadací Olgy Havlové, prošel dlouholetý komunistický kádr JUDr. Jaroslav Kravka, který ještě v létě roku 1989 aktivně vystupoval v akcích organizovaných z ÚV KSČ proti signatářům Několika vět. JUDr. Kravka byl nominován jakýmsi obskurním spolkem z Brna – Žabovřesk, který propaguje Kung – fu.

Nominace Petra Žantovského je v rozporu se zákonem o ČT, protože je spoluvlastníkem subjektu licencovaného RRTV, je spolujednatel

lem společnosti Ultravox s.r.o., která provozuje Radio Etno. („Člen Rady nesmí zastávat žádnou funkci v politických stranách, politických hnutích nebo občanských sdruženích, ani nesmí při výkonu své funkce v Radě jejich jménem vystupovat nebo působit v jejich prospěch nebo ve prospěch jiných skupinových zájmů; dále se nesmí podílet na podnikání v oblasti hromadných sdělovacích prostředků, ani nesmí zastupovat obchodní zájmy, které by mohly být v rozporu s výkonem jeho funkce nebo by mohly ohrozit důvěru v nezávislost nebo nestrannost jeho rozhodování v Radě.“) Petra Žantovského nominovalo Sdružení Opus Pictus, stejně jako před časem jeho ženu Irenu.

Český filmový a televizní svaz, Asociace režisérů a scenáristů, OS Media nabídly po několikáté poslancům kvalifikované kandidáty. Volební výbor některé z nich odmítl již v tomto výběru. Tím, že navrhl několik kandidátů, neodpovídajících požadavkům kvality a čisté minulosti, potvrzuje návaznost na manýry komunistického režimu, který dosazoval do funkcí veřejného života pouze své partajní nomenklaturní kádry.

Je tedy nutné připravit novou mediální legislativu, zavést jmenování mediálních rad podle západoevropského modelu z nezpochybnitelných institucí, společenských organizací a politických stran.

Žádáme vás, abyste nám odpověděli na naše výhrady.

Výkonný výbor FITESu, Rada ARASu
Odborový svaz MEDIA (svaz sdělovacích prostředků veřejné služby)
nám. Winstona Churchilla 2, 113 59 Praha 3

Dopis byl zaslán na vědomí premiérovi, předsedům koaličních stran a dalším ústavním činitelům. Do uzávěrky tohoto čísla Synchronu na něj odesílatelé nedostali odpověď.

FITES se připojil i k dopisu ministryni kultury na téma výběru nominovaných členů Rady Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie

V Praze dne 24. 5. 2012

Vážená paní ministryně,

obracíme se na Vás jménem Filmové rady, která je koordinačním orgánem všech profesních organizací a sdružení tvůrců, zaměstnavatelů a pracovníků v oblasti české kinematografie.

Chtěli bychom Vás požádat o vysvětlení postupu Ministerstva kultury při výběru nominovaných členů Rady Státního fondu kinematografie. Zákon o Státním fondu kinematografie stanoví, že „Členy Rady volí a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, které je Rada odpovědná. Návrhy podává z významných osobností kultury a peněžnictví po projednání s profesními organizacemi a sdruženími tvůrců, zaměstnavatelů a pracovníků působících v oblasti České kinematografie ministr.“ (odst. 2, §2, zákon č. 241/1992 Sb. o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie)

Není nám zřejmé, zdali a případně jakým způsobem Ministerstvo kultury vybírá subjekty, které podávají návrhy kandidátů ministři/ministryni kultury a jakým způsobem ministr zajišťuje zákonem stanovený požadavek projednání nominací na členy Rady s profesními organizacemi a sdruženími tvůrců, zaměstnavatelů a pracovníků v oblasti české kinematografie, jehož smyslem je zajistit, aby členem Rady byla zvolena osobnost, která má dostatečný kredit a odborné znalosti k vykonávání této funkce.

Jsme přesvědčeni o tom, že proces nominací členů Rady ministrem Poslanecké sněmovně by měl být v tomto ohledu mnohem transparentnější a že požadavek zákona o projednání návrhů na členy Rady s profesními organizacemi a sdruženími tvůrců, zaměstnavatelů a pracovníků působících v oblasti české kinematografie by měl být ministrem naplňován. Považujeme za alarmující, že se při nedávné volbě členů Rady fondu vyskytly případy kandidátů navržených subjekty, které nemají statut profesních organizací či tvůrčích sdružení, ani nepůsobí v oblasti české kinematografie.

Přivítali bychom proto, kdyby např. na webových stránkách Ministerstva kultury byl k dispozici aktuální seznam všech profesních sdružení a organizací, které zastupují tvůrce, pracovníky či zaměstnavatele české kinematografie, se kterými bude ministr projednávat návrhy nominací na členy Rady. Myslíme si, že takovýto postup zamezí případům, kdy jsou nebo v budoucnosti mohou být do Rady Státního fondu zvoleny osoby, které nemají dostatečný kredit ani odborné znalosti, aby mohly být považovány za „významné osobnosti kultury a peněžnictví“, jak to předpokládá zákon. Jsme připraveni Vám poskytnout jakékoliv další informace a součinnost při budoucím projednávání návrhů na členy Rady.

Děkujeme předem za Vaši odpověď

S úctou

Podepsání představitelé těchto institucí:

Česká filmová komora, Asociace producentů v audiovizí, Asociace českých kameramanů, Asociace provozovatelů kin, Asociace režisérů a scenáristů, Unie filmových distributorů, Česká filmová a televizní akademie, Česká protipirátská unie, Český filmový a televizní svaz, Sdružení autorů animovaného filmu, Herecká asociace, Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Institut dokumentárního filmu, DVD Group, Mezinárodní odborový svaz pracovníků v kinematografii, Asociace pracovníků se zvukem

FITES PODPORUJE I NÁSLEDUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Ukradli jste nám stát, vraťte ho zpátky!

Zveřejněné odposlechy bývalého pražského primátora a poslance Pavla Béma s lobbistou Romanem Janouškem jsou poslední kapkou v podlomené důvěře občanů v demokratický vývoj České republiky. Politické síly, dílem i justice a policie, jsou zkorumpovány a za fasádou předstírané demokracie prokazatelně řízeny mafiánsko-zločineckými strukturami. Situace se vymkla kontrole parlamentu, vládě a dalším institucím právního státu. Značná část politických elit je dnes nepochybně terčem vydírání.

Politika se privatizuje, o veřejných věcech rozhodují místo voličů a jejich zvolených zástupců nikým nevolení „kmoťři“, „šibalové“ a organizovaní zločinci. Je ohrožen a destabilizován ústavní systém. V rámci právního státu směřjí veškeré orgány veřejné moci činit jen a výhradně to, co jim zákon umožňuje. Orgány a představitelé veřejné moci se takto nechovají a odmítají za tento stav převzít odpovědnost, kterou jim ukládá zákon. V řadách policie, státních zastupitelství i soudů jsou prokazatelně spojenci a přátelé lobbistů a mafiánů. Nelze věřit, že i jasné korupční aféry budou vyšetřeny. Ze zveřejněných odposlechů je zřejmé, že to je jen špička ledovce. Výběrová řízení při zakázkách i při obsazování funkcí ve veřejné správě jsou manipulována. Naprosto šokující a v demokracii nepřipustné jsou pokusy umlčet nepohodlná média.

Je proto nutné přistoupit ke změnám, jež povedou k obnovení skutečné demokracie a právního státu i důvěry občanů v právo a rovnost před zákonem. Považujeme za absurdní očekávat od občanů další oběti, vystavovat je zdražování a hrozit vyššími daněmi, když z organizovaného rozkrádání veřejných peněz občané financují celé skupiny na politiky napojených „kmoťřů“, gangsterů a vyděračů. Prvořadou funkcí a důvodem existence státu je, aby sloužil občanům. Pokud je ohrožuje, vytváří podmínky pro to, aby občané uplatnili své právo na odpor, nevyslyší-li jejich legitimní požadavky orgány státu, které jsou povolány ke zjednání nápravy.

V zájmu obnovení elementární důvěry občanů v demokracii a právní stát požadujeme:

1. Okamžitě zřízení parlamentní vyšetřovací komise pro vyšetření napojení organizovaného zločinu a tzv. kmoťřů na politiku, veřejnou správu a justici, v níž budou zastoupeni především zástupci protikorupčních iniciativ, zástupci akademické obce, duchovní, bývalí političtí vězňi a další důvěryhodné osobnosti. Politici, jako námi volení a z našich daní placení zástupci, by měli vnímat, že to je pokus o rozumné řešení situace. Nepřijetí tohoto požadavku budeme vnímat jako tragický signál pro voliče před volbami. Proto by měl být splněn do konce měsíce května tohoto roku.
2. Odtajnění a zveřejnění materiálů, které shromáždila za poslední roky BIS, týkajících se aktivit lobbistů, „kmoťřů“ a mafiánů a jejich propojení

na politiky a další veřejné činitele, a vyvození odpovědnosti, včetně trestní, vůči všem aktérům i vůči těm, kteří tyto informace měli a v souladu se zákonem nekonali.

3. Oba tyto požadavky předpokládají urychlenou změnu zákona.

Ukradený stát i politici se musejí vrátit pod svrchovanou kontrolu práva, ústavy a občanů.

K tomu je nezbytné uskutečnit nejprve tyto změny:

– **Zásadní změnu financování politických stran:** omezení výdajů na kampaně, zákaz nejnákladnějších forem kampaně, omezení financování politických stran jen na fyzické osoby, úplné elektronické zveřejnění všech finančních toků souvisejících s financováním stran a kampaněmi, včetně smluv, slev apod., a především tvrdé sankce při porušení těchto pravidel.

– **Požadujeme přijetí zákona na prokazování původu majetku politiků a veřejných činitelů včetně osob blízkých** a výrazné zdanění legálně nedoloženého majetku. Požadujeme důsledné uplatňování již dnes existujících daňových zákonů a zákonů proti praní špinavých peněz. Viníci musejí být potrestáni.

– **Důsledné rozkrytí vlastníků firem, které se ucházejí o veřejné peníze.** Stát nesmí dávat peníze daňových poplatníků neprůhledným firmám, které mohou být spojeny s politiky, úředníky, korupčníky a mafiány.

– **Nechceme, aby byla Česká republika rájem hazardu. Požadujeme zamezit praní špinavých peněz přes hazard, požadujeme jeho zdanění a regulaci na úroveň právních evropských států.**

– **Nezpochybitelným právem občanů je mít svobodný přístup ke kontrole práce zástupců, které si zvolili.** Požadujeme nutnost neodkladného zahájení práce na novém znění zákona, který by připravil **ustanovení členů rad veřejnoprávních médií** tak, aby většina členů byla delegována přímo společenskými a občanskými sdruženími a svazy reprezentujícími kulturní, regionální, sociální, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostně menšinové zájmy.

Vyzýváme politiky, úředníky, státní zástupce, policisty a soudce, ať se nebojí pomoci rozkrýt napojení organizovaného zločinu na politiku a veřejnou správu. Jinak se stáváme opovržením, zaostalou zemí. Vyzýváme občany, aby se nebáli dávat najevo veřejné opovržení těmi, kteří napomáhají korupci a organizovanému zločinu a mají prospěch z jeho výnosů.

K prohlášení se připojují tyto iniciativy:

Veřejnost proti korupci, Herecká asociace, Inventura demokracie, Vy-měňte politiky, Romea, Studentské jaro, InBaze Berkat, OSMedia, Brno Kulturní, FITES, Pražské fórum, Nadační fond proti korupci, Český helsinský výbor, Brnění, Stop

ZASEDÁNÍ NOVÉHO FONDU KINEMATOGRAFIE: NA PODPORU NOVÝCH PROJEKTŮ – SYMBOLICKÁ JEDNA KORUNA

Rada Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie se dne 3. května 2012 sešla na svém prvním zasedání v novém složení 7. volebního období a zvolila své funkcionáře. Předsedou RF se stal filmový technolog Petr Vítek, místopředsedy dramaturgyně Tereza Brdečková a producent Vladimír Soják.

Správce Fondu seznámil členy Rady s finanční situací Fondu kinematografie: V souvislosti s přijetím novely zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání (tzv. druhé diginovely, podle které ČT do fondu již nehradí peníze z výnosů z odvysílání reklam a soukromoprávní televize uhradí první peníze z reklam až v roce 2013), se Fond pro rok 2012 přechodně dostal do složitější finanční situace a Rada fondu do konce to-

hoto kalendářního roku disponuje na podporu nových projektů **pouze prostředky ve výši 6–10 mil. korun** (přesná suma je závislá na skutečných obchodních výnosech za staré filmy z let 1965–1991).

Ministerstvo kultury ČR, jakožto správce fondu, seznámilo Radu s opatřeními, která v této souvislosti činí: požádalo Ministerstvo financí o přidělení mimořádné dotace a zahájilo jednání s komerčními televizemi o výplatě finančních záloh za vysílání z reklam již v roce 2012. Ministerstvo kultury dále intenzivně jedná o možnosti navýšit závazky Fondu o nové podpory s tím, že jejich krytí by bylo teprve následně zajištěno částí budoucích příjmů z vysílání reklam komerčními televizemi, které Fond podle novely zákona o provozování rozhlasového a televizního vy-

sílání obdrží v roce 2013. Vyplácení dříve přidělených dotací a částečně i nových podpor by nebylo narušeno. Tento krok však může být učiněn pouze tehdy, **bude-li zcela v souladu s platnými právními předpisy**, zejména pak se zákonem o rozpočtových pravidlech. Správce fondu též zdůraznil, že navýšení závazků v roce 2012 by znamenalo mírné snížení peněz určených pro rozdělení v letech následujících.

Rada Fondu dále jednala o jednotlivých žádostech a jejich možné podpoře. Nakonec se rozhodla podpořit celkem 11 projektů. Členové Rady Fondu se ovšem shodli, že za dané finanční situace Fond dokáže podpořit pouze malé projekty (propagace, tvorba či distribuce kinematografických děl) a nedokáže podpořit výrobu hraných filmů ve výši, která by byla smysluplná a také důstojná. Z tohoto důvodu se usnesla, že **všech 5 projektů celovečerních hraných filmů**, které si podle jejího mínění zaslouží podporu, **podpoří zatím pouze symbolickou jednou korunou s tím, že tato suma bude navýšena ve chvíli, kdy se zlepší finanční situace Fondu** a žadatel o navýšení požádá. Restrikce se týkaly také dokumentárních filmů, jejichž výroba byla podpořena ve výši symbolických několika set tisíc korun.

Finanční situací Fondu kinematografie byly postiženy projekty tak renovovaných tvůrců, jako jsou Jan Hřebejk, Alice Nellis nebo Vladimír Mo-

rávek. Na základě zákona o fondu kinematografie fond generuje vlastní příjmy (nejedná se o prostředky ze státního rozpočtu, ale o jiné veřejné prostředky).

Místopředsdkyně Rady Tereza Brdečková komentuje situaci slovy: *Současná situace Radě znemožňuje smysluplnou podporu českých hraných filmů. Řešení ale není v rukou Rady. Tuto situaci by mohlo alespoň částečně řešit rozhodnutí administrativní, tedy zavazování budoucích příjmů na základě garance zákona – tzv. druhé dignovely, a zároveň politické, neboť Fond faktické finanční rezervy zohledněné v čase má a jde jen o to umožnit mu z těchto prostředků čerpat.*

Předseda Rady Petr Vítek k tomu poznamenává: *Následkem vzniklé situace může dojít také k pozastavení podpory digitalizace kin, přitom právě letošní rok je digitalizace pro 200 malých kin – přirozených center kultury v regionech – nutná. Jinak s vysokou pravděpodobností zaniknou.*

Rada Fondu kinematografie se dohodla, že bude i nadále plnit svou povinnost a přijímat, resp. posuzovat žádosti o podporu. Prosí však zároveň odbornou veřejnost o zvážení smysluplnosti podávání nových žádostí o podporu Fondem kinematografie do doby, než bude finanční situace Fondu stabilizována.

Za Radu Fondu kinematografie Tereza Czesany Dvořáková

NOVÍ KREATIVNÍ PRODUCENTI ČESKÉ TELEVIZE

(K následujícímu článku našich kolegů z ARASu)

Kreativní producent	Skupina	Lokalita	Kontakt
Petr Kubica	TPS společenské publicistiky a dokumentaristiky	Praha	774101657 petr.kubica@email.cz, petr.kubica@ceskatelevize.cz
Lenka Poláková	TPS publicistiky a dokumentární tvorby v TS Ostrava	Ostrava	736531797 lenka.polakova@ceskatelevize.cz
Martina Šantavá	TPS společenské publicistiky a dokumentaristiky	Praha	606604310 martina.santava@seznam.cz, martina.santava@ceskatelevize.cz
Antonín Trš	TPS alternativní publicistiky a dokumentaristiky	Praha	736531095 antonin.trs@ceskatelevize.cz
Kamila Zlatušková	TPS Kreativní dokumentaristiky a nových formátů v TS Brno	Brno	725392770 kamila.zlatuskova@seznam.cz kamila.zlatuskova@ceskatelevize.cz
David Jungmann	TPS tvorby pro národnostní, etnické a jiné menšiny	Praha	777225775 djungmann@seznam.cz, david.jungmasnn@ceskatelevize.cz
Jan Lekeš	TPS solitérní dramatické tvorby	Praha	776710577 jan.lekes@ceskatelevize.cz
Jan Štern	TPS seriálů a cyklické dramatiky	Praha	607217481 jan.stern@gmail.com, jan.stern@ceskatelevize.cz
Josef Viewegh	TPS seriálů a cyklické dramatiky	Praha	736531346 josef.viewegh@ceskatelevize.cz
Michal Reitler	TPS hrané a zábavné tvorby	Praha	602242393 michal.reitler@gmail.com michal.reitler@ceskatelevize.cz
Petr Mühl	TPS zábavné tvorby	Praha	739524474 petr.muhl@ceskatelevize.cz
Josef Prouza	TPS zábavné tvorby	Praha	602225445 josef.prouza@gmail.com josef.prouza@ceskatelevize.cz
Kateřina Ondřejková	TPS multižánrové tvorby v TS Ostrava	Ostrava	739524594 katerina.ondrejкова@ceskatelevize.cz
Daniel Tuček	TPS pro debuty a začínající autory	Praha	775605907 dan@goldendawn.cz
Patrik Diviš	TPS náboženství	Brno	736531677 patrik.divis@ceskatelevize.cz

MANUÁL PRO PŘIJÍMÁNÍ NÁMĚTŮ V ČESKÉ TELEVIZI A ÚVAHY NAD SCHŮZKOU S ŘEDITELKOU VÝVOJE

Zástupci ARAS Ljuba Václavová, Miroslav Adamec, Dagmar Doubková a Karel Smyczek se 16. května sešli s ředitelkou Vývoje programu a programových formátů Janou Kasalovou a s J. Maxou, který je v současnosti pověřen projektovou implementací. Hlavním bodem schůzky bylo znepokojení ARAS nad nedokonalé fungujícím systémem přijímání námětů. Autorům nedocházejí na podané náměty žádné odpovědi, nebo přicházejí velmi pozdě. ARAS vyjádřil pochybnosti o registraci námětů a jejich dalším osudu.

Odpověď ČT: Ke dni schůzky bylo zaevidováno více než 3.000 námětů, podávaných během posledních měsíců či let, a paní ředitelka Kasalová garantuje, že i hříchy minulosti budou dány do pořádku.

Postup při přijímání, schvalování a případné výrobě podaných námětů

1. odeslání námětu

Námět autor odeslal či odešle na předepsaném formuláři (dohledatelném na webu ČT!!!). Do pěti dnů obdrží odpověď o jeho registraci. Námět bude poté Vývojem přidělen kreativnímu producentovi, nebo manažerovi Vývoje. Pro vzdělávání, hudbu, divadlo a dětskou tvorbu zatím kreativní producenti nebyli jmenováni, takže jejich práci zastávají manažeři Vývoje nebo šéfdramaturgové Vývoje. V případě hrané tvorby je zatím (?) zvolena jasná dvoukolejnost – existují tady skupiny kreativních producentů i šéfdramaturgové Vývoje.

Obecně mohou autoři odesílat své náměty přímo kreativním producentům, kteří jim poradí i s vyplněním formuláře a potom námět předají Vývoji.

2. zamítnutí námětu

Do třiceti dnů budou autoři vyrozuměni o zamítnutí námětu a budou seznámeni s posudkem zdůvodňujícím toto nepřijetí (... a to na hlavičkovém papíru s podpisy ředitelky Vývoje a Generálního ředitele)

3. „podmíněné“ přijetí námětu

Do šedesáti dnů budou vybrány náměty, o které má Česká televize zájem, ale nelze je realizovat ihned. Chybí pro ně programové okno nebo finanční krytí. Takový námět bude později znovu zvážěn a autor bude o dalším rozhodnutí informován. Jak budou tyto náměty „vykupovány“, na jakou dobu a jakým způsobem, ještě není rozhodnuto. Vedení České televize připravuje s právním oddělením změny současných smluv, které umožní využít opce.

4. přijetí námětu k realizaci

Do šedesáti dnů od podání bude autor vyrozuměn o přijetí námětu k okamžité realizaci. Na přijatém námětu začne ihned s autorem pracovat tvůrčí skupina kreativního producenta, nebo dramaturg Vývoje. (Po výběru dalších kreativních producentů a ustavení jejich skupin, bude postupně tato dvoukolejnost odstraňována).

Veškerá rozhodnutí podepisuje ředitelka Vývoje a Generální ředitel ČT.

První skupiny kreativních producentů byly už vyškoleny a od konce května začaly pracovat. Od června budou tedy zaslány náměty hodnotit kreativní producenti, kteří si na ně nechají zpracovat tři odborné posudky. Na interní burze námětů mohou také námět nabídnout jiným kreativním producentům. Kreativní producent bude disponovat „vývojovým rozpočtem“, který pokryje literární scénář, rešerše, opce, u animovaných projektů náklady na výtvarníka atd. Takto připravená prezentace půjde do Programové rady, která schvaluje projekty do výroby, a to na základě objednávky

Programu. Scénáře přijaté k realizaci budou vypláceny podle stávajících pravidel, tzn. první třetina s přijetím námětu, zbývající dvě třetiny po schválení. Otázkou je, zda se nyní za schválení považuje předložení hotového scénáře programové radě, nebo až schválení projektu programovou radou do výroby.

Názor ARAS je, že autor odvedl svou práci a neměl by nést rizika, která nemůže ovlivnit (výrobní kapacity atd.). Domníváme se, že je nejvyšší čas, aby se tyto principy v předstihu nastavily. Lze se jen podívat, že se tyto zásadní problémy už dávno nediskutují.

Výrobní úkol na tento rok je již schválen, zatím se „precizují okna“. S podstatnějšími změnami denních programů se počítá až v plánu na rok 2013–14.

Stále není definitivně rozhodnuto o dětském kanálu. To znamená, že je utlumena tvorba pro děti. Není také určena skupina pro vzdělávání dětí a mládeže. Původní tvorba je nahrazena nákupem programů pro děti. Akvizici je pověřen pan Václav Kvasnička, vedoucí Centra převzatých pořadů.

ARAS kritizuje nákupy méně kvalitních zahraničních animovaných cyklů, navíc často velmi povrchně dabovaných. Úroveň české původní animované tvorby byla mnohem vyšší, tu ale ČT v současné době uvádí jen velmi sporadicky.

ARAS se na výzvu generálního ředitele Petra Dvořáka zúčastnil výběrového řízení kreativních producentů a nesouhlasí s tím, že je zastavena výroba vzdělávacích programů, přesto, že byl vybrán kreativní producent s vynikajícím projektem. Stalo se tak z rozhodnutí generálního ředitele, který počítal s otevřením dětského kanálu, kam mělo být vzdělávání dětí a mládeže zařazeno. Vývoj tedy zatím neotevřel výrobu vzdělávacích pořadů (kromě už v loňském roce rozjetých, respektive schválených cyklů). Vzniká tak obava, že tyto, pro veřejnoprávní televizi klíčové žánry, kterými se komerční televize nezabývají, se zatím nebudou připravovat ani vyrábět. Přehrazením vysílání dětských pořadů, včetně Večerníčka, do podvečerních časů na ČT2, ztratily vzdělávací dokumenty tyto už tradiční vysílací časy. Teď ztrácejí i výrobní možnosti pro svůj vznik.

Další problém vidí ARAS ve faktu, že nebyla vytvořena tvůrčí skupina kreativního producenta pro divadelní a hudební tvorbu. Pokud ve výběrovém řízení nevyhověl žádný projekt, měl být ihned vyhlášen nový konkurz na kreativního producenta a jeho skupinu.

ARAS nesouhlasí také se situací v hrané tvorbě. S nastolením kreativních producentů zde nebyli zrušeni dosavadní šéfdramaturgové. Pokud bude existovat tato dvoukolejnost ve výrobě dramatických pořadů, budou-li vedle sebe žít oba systémy, nemůže správně fungovat ani jeden!

ARAS si váží možnosti setkávání i příležitosti k debatám s vedením ČT a jejím generálním ředitelem. Naše členy o nich budeme vždy takto bezprostředně informovat.

Za Radu ARAS

*Ljuba Václavová, Dagmar Doubková,
Miroslav Adamec, Miloslav Kučera*

ZA MILOŠEM VOLFEM

Jeden z posledních snímků Miloše Volfa, foto Karel Štusak

Smutná zpráva o úmrtí Miloše Volfa (zemřel 28. ledna 2012), někdejšího šéfredaktora televizního vysílání pro děti a mládež, k nám doputovala se zpožděním až z dubnového čísla časopisu Svazu bojovníků za svobodu, jemuž zasvětil značnou část svého života. Narodil se v červnu 1924 v Táboře, kde vystudoval reálné gymnázium; v devatenácti letech si pro něj přišli gestapáci. Nepřiznal svou účast v domácím odboji, přestože po krutých výsleších na Pankráci ztratil 34 kilo váhy.

Prošel terezínskou Malou pevností a mnoha pracovními tábory, až posléze skončil v koncentračním táboře Flossenbürg. Bohatá granitová ložiska v jeho okolí se na dlouhou dobu stala svědkem těžkých otrockých prací, při nichž umírali političtí vězňové v desítkách takřka denně. Další síly sem byly přiváženy z nedalekého tábora Dachau. Po návratu a pochodu smrti začal Miloš Volf působit nejprve v tehdejší Svazu protifašistických bojovníků. Brzy zahájil spolupráci s Čs. rozhlasem, kde spolu s básníkem Karlem Šiktancem působil v armádním vysílání. Tady ho objevil v roce 1957 Vladimír Kovářik pro Čs. televizi, kde jsem Miloše poznal v šedesátých letech, v době rozkvětu původních publicistických pořadů. To už byl šéfredaktorem Hlavní redakce vysílání pro děti a mládež; pracovali tam tehdy režiséři Ludvík Ráža a Milan Tomsa, redaktori-dramaturgové Otka Bednářová, Vladimír Branislav a Ota Nutz. U dětí i rodičů to vyhrával *Večerníček* a *Vlaštovka* s Olgou Čuříkovou, Štěpánkou Haničincovou, později též s Janou Werichovou, u dospělejší mládeže *Zvědavá kamera*.

Miloš Volf byl průkopníkem mnoha mezinárodních aktivit, např. čs. účasti v mezinárodním pořadu *Hudba nezná hranic*. Naše televize se díky Milošově dobré znalosti němčiny připojila ke spolupráci se švýcarskou, rakouskou a německou televizí. V té době vypracoval i zásady pořadů pro školy, a jeho činnost si všiml také na festivalu UNESCO, který se konal každé dva roky v Mnichově. Výsledky čs. vysílání inspirovaly skandinávské televize, kde přednášel o koncepci zejména našich dětských pořadů pro jednotlivé věkové kategorie. Podobně hovořil na semináři v irském Dublinu o výchově k televiznímu diváctví a v Benátkách měl besedu s ukázkami na téma *Mládež, morálka a televize*. Napsal také několik úspěšných scénářů o reportážních cestách doma i do zahraničí, kupř. do Alžírsko, Gruzie a Švýcarska. Proslul také jako karikaturista – televizní kolegy a přátele obšťastňoval svými novoročenkami.

Ještě v prvním období sovětské okupace, po srpnu 1968, se snažil jako šéfredaktor zachránit před propuštěním své nejlepší spolupracovníky, ale k 31. prosinci 1970 dostal výpověď, podepsanou již normalizačním ústředním ředitelem Janem Zelenkou. Při hledání nového zaměstnání byl všude odmítán, až se mu podařilo nastoupit do podniku Potravinářství Praha.

Svěřili mu požární ochranu prodejen potravin, cukráren a trafik. S měsíčním příjmem 1040 Kč po autohavárii dokráčel po berlích v roce 1973 do invalidního důchodu.

Ale nezapomínal – naopak se ujal mnoha akcí, které souvisely s jeho pověřením funkcí předsedy historické skupiny tábora Flossenbürg. Zpracoval svědectví svých spoluvězňů v knize *Živá paměť*, z jeho podnětu se konají každoročně vědecká zasedání bývalých vězňů z celé Evropy (ještě letošní na dny 20. – 22. července připravoval). Dnes jsou v tzv. Údolí smrti upraveny hroby vězňů 16 národů a památník 73 000 obětí. Německá televize (nikoliv naše!) objevila Miloše Volfa a natočila s ním dlouhý rozhovor, který vydala i na CD.

O Miloši Volfovi se lze dočíst ve sborníku *Terezín svědčí a varuje*, v další velmi známé trilogii Jaroslava Čvančary *Někomu život, někomu smrt*, o jeho činnosti píše rovněž Jarmila Cysařová v publikaci *Česká televizní publicistika*. Odešel v něm další z průkopníků televize. V jeho odkazu lze nalézt nadčasové, stále aktuální myšlenky. Řídil se krédem, jenž vyslovil Ferdinand Peroutka: Proti zlu je nutno bojovat, když je v počátcích.

Miroslav Sígl

Miloš Volf: Pisal, 1944
Soukromý majetek

Miloš Volf pracoval jako pisal na bloku č. 6.
V karikatuře zachytil sám sebe.

FILMOVÝ TVŮRCE, NA KTERÉHO JSME TROCHU POZAPOMNĚLI

V únoru 2012 zemřel v Curychu režisér Čeněk Duba; odešel několik dnů po svých 93. narozeninách. Narodil se 4. února 1919 ve slovinském Mariboru, vyrůstal a žil v Čechách. Vystudoval v Praze Uměleckoprůmyslovou školu (1938 – 1942). Ve čtyřicátých letech působil jako výtvarník, scenárista a režisér ve studiu Kresleného a loutkového filmu Praha a v brněnském Brentenově studiu kresleného filmu.

Jako režisér, spoluautor scénáře a výtvarník se podepsal pod krátkými animovanými a kreslenými groteskami a filmy, např. *Vzducholoď a láska*

(1947), *Atom na rozcestí* (1947) – za tento snímek získal několik prestižních mezinárodních cen, či *Závodník* (1948).

V padesátých letech střídavě tvořil v dokumentárním a hraném studiu. V dokumentární oblasti je podepsán pod krátkometrážními, středometrážními i dlouhometrážními snímky, např. *Olympiáda – Helsinky 1952* (1952), *Večery s Jindřichem Plachtou* (1953), *Vzhůru sportovci* (1953), *Jaroslav Vojta*, atd.

Věnoval se hlavně tematice sportovní, letecké, lyžařské a filmům pro děti

LOUČÍME SE, VZPOMÍNÁME, BLAHOPŘEJEME

a mládež. Toto zaměření se odrazilo i v jeho hrané tvorbě, kam poprvé vstoupil v roce 1950.

Ke svým hraným snímkům si psal sám i náměty a literární a technické scénáře (ve spolupráci s Miroslavem Skalou, Jiřím Markem, Františkem Kožíkem, Otou Hofmanem, Georgijem Guliem, J. Z. Novákem, Jiřím Muchou nebo Pavlem Koutem). Jako režisér debutoval dramatickým příběhem *Vítězná křídla* (1950). Natočil snímek podle povídky Františka Kožíka *Synové hor* (1956), která byla zpracována podle skutečné tragické události z let 1912–1913, kdy při mezinárodním lyžařském závodě v běhu na lyžích na padesát kilometrů zahynuli závodníci, tkadlec a zedník, Bohumil Hančl (Josef Bek) a jeho přítel Václav Vrbata (Jiří Vala). Po úspěchu tohoto díla točil jeden film ročně. Nejprve sportovní snímek pro mládež o klucích z hokejového družstva *Brankář bydlí v naší ulici* (1957), o rok později jeden z prvních československo-sovětských koprodukčních snímků *V šest ráno na letišti* (1958), na konci 50. let přispěl do distribuce psychologickým dramatem šéfpilota Jana Hochmana (Josef Bek) *Letiště nepřijímá* (1959). V 60. letech už

realizoval už jen poslední hraný snímek z prostředí Horské služby *Vánice* (1962).

V letech 1965 – 1971 pracoval jako dabingový režisér ve Studiu pro úpravu zahraničních filmů a ve Filmovém studiu Barrandov Dabing. Podílel se na úpravě několika desítek zahraničních titulů (např. *Když komedie byla králem*, *Old Shatterhand*, *Muž z Hongkongu*, *Angelika*, *markýza andělů*). Poté emigroval do Švýcarska, kde natáčel reklamní a firemní filmy. Po roce 1989 opět pravidelně navštěvoval Česko, natočil tu podle svého námětu a scénáře krátký dokument *Život spisovatele Františka Kožíka* (1995) z televizního cyklu GENUS.

Od dětství se věnoval lyžování a letectví. Byl sportovním pilotem, navigátorem, instruktorem i organizoval navigační soutěže na letišti na Kladně. Také proto získal Cenu za celoživotní přínos českému civilnímu letectví (2004) na III. MF leteckých filmů v Praze. Čeněk Duba zemřel 6. února 2012 ve švýcarském Curychu, pouhé dva dny po svých vysokých třia-
devadesátých narozeninách. red

Vážení přátelé,

chtěla bych Vám oznámit smutnou zprávu, že do filmařského nebe odešel můj tatínek, pan Karel Forst (20. ledna 1928 – 28. března 2012). V ČAFu natočil mnoho dokumentárních filmů a v tvorbě pokračoval i po odchodu do penze. Mezi jeho zajímavá díla z poslední doby patřil např. film Ani stopy po hrdinovi o Josefu Bryksovi, jednom z hrdinů leteckých bitev 2. světové války.

PhDr. Irena Voráčková Forstová, dcera

STOVKA BOŘIVOJE ZEMANA

Král filmové veselohry a klasik filmové pohádky Bořivoj Zeman (6. 3. 1912 – 23. 12. 1991) prožil dětství a dospívání v Praze. Po ukončení středoškolského studia pracoval ve státní správě, jako řadový úředník prožil v kanceláři osm let. Nudu kancelářské rutiny zaháněl psaním námětů a scénářů ke krátkým filmům, které tehdy ještě nenacházely uplatnění. Filmový svět ho lákal a v roce 1936 se zúčastnil s úspěchem scénářistické soutěže filmového studia, na jejímž základě byl přijat jako scénárista do filmových ateliérů v Hostivaři. Zároveň se začal věnovat i filmové žurnalistice. Později přešel do Zlína, kde pracoval až do konce 2. světové války jako scénárista i režisér krátkých filmů. Vyrobil několik náborových a instruktážních snímků, mimo jiné se podílel jako scénárista a režisér hraných částí na kombinovaném krátkém filmu Karla Zemana *Vánoční sen*. V roce 1946 natočil samostatně první krátký hraný film s okupační tematikou *Malá historie*, jehož úspěch znamenal definitivní průnik do světa hraného filmu. V hraném filmu debutoval v roce 1947 psychologickým dramatem s kriminální zápletkou *Mrtvý mezi živými* podle románu Sigurda Christiansena. Poté přešel k veselohernímu žánru, kterému zůstal až na výjimky věrný. Komedie *Nevíte o bytě?* pojednávala o bytové krizi v poválečné ČSR, koncem 40. let spoluprací na scénáři a režii veselohry *Pan Novák* přispěl k budování „socialistické“ kinematografie. Hlavní postavou filmu je úředník pojišťovny (Jindřich Plachta), který je přeřazen do tovární výroby a během krátké doby si své povolání zamiluje. Bořivoj Zeman měl schopnost ryze schématické budovatelské příběhy vyprávět a režisovat

s nadhledem, takže narozdíl od svých kolegů vyráběl filmy, které i přes nespornou naivitu přežily a vysílaly v televizi se i v následujících desetiletích. Patřily mezi ně i veselohry s populárním hercem Jaroslavem Marvanem *Dovolená s Andělem* a *Anděl na horách*.

V 50. letech se Zeman stal jedním z nejvýznamnějších režisérů. Jeho největší zásluhou se stalo založení tradice žánru filmové pohádky. Adaptoval klasickou pohádku Boženy Němcové *Potrestaná pýcha* pod názvem *Pyšná princezna*. Pohádka se stala divácky nejúspěšnějším československým filmem všech dob. Později natočil další pohádky, adaptaci pohádky Boženy Němcové *Sůl nad zlato* pod názvem *Byl jednou jeden král*, snímky *Šíleně smutná princezna*, *Honza málem králem*.

I tak významný režisér, jakým byl Zeman, poznal hořkost neúspěchu a ztráty přízně vedení československé kinematografie. Za komedii *Slečna od vody* získal nálepkou podbíživého tvůrce, který kazí divákům vkus. Z hraného filmu se poté Zeman dočasně stáhl a věnoval se pedagogické práci jako docent pražské FAMU a umělecký vedoucí jejího studia. Z této pozice napomáhal přípravě nové filmařské generace.

K hranému filmu se vrátil parodií na podřadné romantické kriminální příběhy *Fantom Morrisvillu*. Hlavní roli majitele anglického zámku svěřil zkušenému Oldřichovi Novému, který byl tehdy opomíjen. Následovala veselohra ze sportovního prostředí *Ženy v ofsajdu*. Bořivoj Zeman byl výrazným režisérem své doby, byť jeho jméno dnes upadlo poněkud do zapomenutí. red

ZITA KABÁTOVÁ SE STOVKY NEDOŽILA

Krátce po oslavě devětašedesátých narozenin odešla jedna z posledních legend československého předválečného a válečného filmu – herečka Zita Kabátová. Několik posledních let strávila v motolské nemocnici, vždy však oplývala dobrou náladou a optimismem. Svůj život, přestože chvílemi nebyl radostný, vždy hodnotila jako dobrý. S úctou vzpomínala na své rodiče, na své kolegy a kolegyně i na režiséry, se kterými pracovala. Za toho „svého“ považovala Vladimíra Slavínského. red

ZASE PODAŘENÉ FINÁLE

Festival českých filmů Finále v Plzni se opět vydařil. Je radost říct, že zase. Kromě bilance české kinematografie uplynulého roku přinesl řadu dalších zajímavých snímků a především několik unikátních setkání.

Po padesáti letech se spolu sešli tři chlapi v chalupě, tedy Lubomír Lipský, Ladislav Trojan a Jan Skopeček. Pravda, čas na jejich vizáži trochu zapracoval, ale pořád jim to spolu slušelo. Tři šarmanční pánové festivalové publikum nadchli i dojali.

Stejně nadchly i dvě režisérské legendy z Polska, známé ovšem po celém širém světě: Krzysztof Zanussi a Janusz Majewski. V Plzni si oba pány mohl každý zájemce doslova osahat, jen se usmáli a drželi...

Podobné to bylo s předsedkyněmi porot Jiřinou Šiklovou a Emilií Vášáryovou. Usměvavé dámy se s každým ochotně pozdravily, se zájemci vyfotily a neodmítly žádnou žádost o autogram.

Theodor Pištěk s noblesou a vtípem provedl v Plzni návštěvníky po své vý-

stavě (což prý téměř nikdy nečiní), Jan Hřebejk se sešel u jednoho stolu s Petrem Zelenkou, Michal Viewegh potěšil diváky svým autorským čtením, Drahomíra Vihanová musela utnout neutichající potlesk po projekci dokumentu Umanutá (právě o ní), Helena Třeštíková byla v besedě po filmu Soukromé století tradičně bezprostřední a upřímná, jako vždy vtípní byli během své talk show Tomáš Vorel a Milan Šteindler a ti, na které se dostaly lístky, strávili nezapomenutelný večer s rodem Trojanů – tedy s otcem Ladislavem a syny Ondřejem a Ivanem. Už vidět je všechny pohromadě byl zážitek; nadto ale pánové vyprávěli, špičkovali se, vzpomínali... Tenhle večer zůstane v paměti hodně dlouho.

Jsou festivaly, které si zakládají na hvězdných hostech ze zahraničí, smrtelníci (byť akreditovaní) se s nimi ovšem setkají spíše náhodou. Finále nabízí opravdová setkání s výkvetem českého (a nejen českého) filmu (a nejen filmu). Díky mu za to!

top

Tři chlapi v chalupě po 50 letech – zleva L. Trojan, J. Skopeček a L. Lipský

Janusz Majewski

Krzysztof Zanussi

Sága rodu Trojanů – zleva Ondřej, Ladislav a Ivan

Theodor Pištěk

CENY A OCENĚNÍ 25. ROČNÍKU FESTIVALU ČESKÝCH FILMŮ FINÁLE PLZEŇ

Zlatí ledňáčci

Mezinárodní porota soutěže celovečerních filmů rozhodla udělit hlavní statutární cenu festivalu *Zlatého ledňáčka* v kategorii *nejlepší celovečerní film*: filmu *Dům* režisérky Zuzany Liové. Mezinárodní porota soutěže dokumentárních filmů rozhodla udělit hlavní statutární cenu festivalu *Zlatého ledňáčka* v kategorii *nejlepší dokumentární film*: filmu *Láska v hrobě* režiséra Davida Vondráčka.

Divácké ceny

Diváckou cenu získal na základě hlasování návštěvníků festivalu film *Vrásky z lásky* režiséra Jiřího Stracha. *Cenu za nejlepší herecký výkon* získal na základě internetového hlasování na www.festivalfinale.cz David Novotný za roli ve filmu *Okresní přebor*.

Studentské ceny

Své ceny předaly také studentské poroty složené ze studentů Západocheské univerzity. Cenu studentské poroty za nejlepší celovečerní film si

z Plzně odváží snímek *Nic proti ničemu* režiséra Petra Marka. Cenu studentské poroty za nejlepší dokumentární film získal dokument *Andělská hra* režisérky Adély Sirotkové.

Cena Dagmar a Václava Táborských

Cenu Dagmar Táborské, kterou uděluje Nadace Dagmar a Václava Táborských a Mezinárodní porota soutěže dokumentárních filmů za nejoriginálnější dokument autorky do 35 let, získal film *Veřejně načerno* režisérek Lucie Králové a Terezy Reichové. *Cenu Václava Táborského*, kterou uděluje Nadace Dagmar a Václava Táborských a Mezinárodní porota soutěže dokumentárních filmů za nejlepší dokument autora/autorky do 35 let, získal film *Generace Singles* režisérky Jany Počtové.

Výroční ceny AČFK

Výroční cenu AČFK za nejlepší celovečerní český film získal film *Alois Nebel* režiséra Tomáše Luňáka. *Výroční cenu AČFK za nejlepší dokumentární film* získal film *Pod sluncem tma* režiséra Martina Marečka.

ZLÍN FILM FESTIVAL 2012

Léta platí, že když někdo chce vidět filmy „ze života“, určené dětem a pubertákům, nechť jede na zlínský filmový festival. V tuzemských kinech je příliš nenajdeme, a to ani domácí (u nás se jich moc netočí), ani ty ze světa (do naší filmové distribuce zpravidla neproniknou, byť se jich ve světě natáčí dost). Takže snímky, které nejsou poznamenány křečovitou snahou přizpůsobit se teenagerům drsnou mluvou, třeskutým rozjíveným humorem či lechtivými scénami, a nejsou infikovány módním fantasy žánrem, se dají vidět na **Mezinárodním filmovém festivalu pro děti a mládež Zlín Film Festival**. Spolehlivě jsme je našli i v průběhu letošního 52. ročníku (27. 5. – 3. 6. 2012). Nizozemské, německé, francouzské, izraelské, íránské, kubánské, či dánské atd., navíc s bohatou ochutnávkou irské tvorby. Festival jim letos věnoval zvláštní pozornost, podobně jako loni italské kinematografii. Celkem bylo ve Zlíně zastoupeno 48 zemí s 213 filmy; ve čtyřech soutěžích kategoriích (hraná tvorba pro děti, pro mládež, animované filmy a soutěž evropských debutů) se uvedlo 85 snímků. Slunečné počasí téměř po celý týden provázelo mladé diváky do kinosálů i na doprovodné akce pod širým nebem.

Vedle bohaté filmové nabídky je třeba zlínské i letos pochválit za to, že vždycky věnují mimořádnou pozornost nejen „hvězdám“ (byť nechyběly ani tentokrát), ale především významným, zejména domácím tvůrcům, kteří v oblasti dětské filmové tvorby dosáhli vynikajících výsledků. Letos ocenili *Františka Němce*, skvělého kameramana, kterého známe i jako

František Němec

obětavého funkcionáře FITESu. Má na kontě téměř šest stovek televizních pohádek i dalších titulů. Mnohé se hrají v televizi dodnes, připomeňme třeba nesmrtelné *Krkonoské pohádky*. Na setkání, kde František Němec obdržel za svou tvorbu Grand Prix festivalu, láskyplně i s vtipem vzpomínal na „veselé příhody z natáčení“ i jiné filmařské zážitky. Záslužné bylo také ocenění herce *Jiřího Lábusa* za tvůrčí přínos ve filmové tvorbě pro děti a mládež. Na závěrečném galavečeru trochu bilancoval: první dětský film, Pány kluky Věry Plívové Šimkové, natočil v roce 1975; v průběhu dalších pětadvaceti let herecké kariéry zahrál 4 krále, 3 čerty, 2 „příblblé prince“, 1 čaroděje druhé kategorie, 3 ministry, 3 loupežníky, 1 chudého muzikanta, jednoho skřítku, 1 kozu, 2 psy, starou zahradnici, chlupaté Jů...

Dramaturgie Zlín Film festivalu vybrala do soutěže i do dalších sekcí vesměs kvalitní díla; návštěva kteréhokoliv kinosálu multiplexu Zlaté jablko byla většinou sázkou na jistotu. A to i u soutěžních snímků, o jejichž kvalitách se předem nikdy moc neví. Tvůrcům představovaných děl se podařilo proniknout nejen do dětského světa a složitého pletiva vztahů – děti a rodiče, dětská přátelství, konflikty i lásky atd., ale často i do jejich duše. Výsledky soutěže uvádíme níže; za zvláštní zmínku však stojí držitel největšího počtu cen, na nichž se shodly statutární i takzvané nestatutární poroty a stejně tak diváci. (Film získal Zlatý střevíček, ocenila jej dětská porota atd.): irsko-německý snímek *Smrt superhrdiny*. Bylo to letos patrně nej-

Jiří Lábus oceněný za celoživotní přínos dětskému filmu

kvalitnější dílo soutěže. Nejen pro jímavý příběh, lidskou hloubku a humánní vyznění, ale pro vysokou uměleckou úroveň – mj. pro zdařilé propojení hraného filmu a animace. Významnou cenu získal i Oukropcův *Modrý tygr*, na němž publikum hodnotilo nápadité pronikání prvků fantazie do reálného příběhu.

Na začátku jsem řekli, že na zlínském festivalu – ať v soutěži či v jiných sekcích – převažovaly snímky z reálného života dětí a teenagerů. (Dodejme, že ani letos program zrovna nepřetékal pohádkami. Což není kritická připomínka, jen poznámka na okraj – zřejmě po nich prostě není poptávka.) Témata se často zabývala vztahy – většinou neutěšenými – mezi dětmi a rodiči. Světlou výjimkou je několikanásobně oceněná irsko-německá *Smrti superhrdiny*, kde rodiče vycházejí v podstatě pozitivně, jejich přístup k těžce nemocnému synovi je ztvárněn jako bolestně láskyplný a plný pochopení. Naproti tomu jiné festivalové filmy nesoudily starší generaci nijak příznivě, viděly ji spíše velmi kriticky. Matka protagonistky třináctileté Libby v oceněném izraelském filmu *Téměř nevinné lži* posílá dceru do válkou zmítané Izraele, kde právě vypukl další válečný konflikt, přičemž kromě nebezpečí, jemuž dívku vystavuje, jí vysílá k otci, jenž nemá existenci ani byt a nedokáže se tedy o dceru postarat. Je jí to jedno? Nebo to netuší? Obojí je špatně, vzkazuje vyznění působivého, skvěle natočeného díla. Palestinský otec čtrnáctiletého Aliho v německém snímku *Kadíš za přítele* žije v synovi nesmiřitelnou nenávist k Židům - strůjčům všeho zla. Matka dvou bratrů, v belgických *Gigantech* se o své děti vůbec nestará a nechává je bez prostředků a základní péče; otec tří sourozenců v americké *Arcadii* sice funguje, ale vláčí tři děti tisíce mil přes celé Spojené Státy, zatímco jim o matce říká stále se měnící báchorky... Atd., atd. Morální apel těchto i dalších témat je bezesporu znepokojivý a silný.

A nakonec: Zlínský filmový festival musel letos pracovat s notně sníženým rozpočtem, na jeho úrovni to ale nebylo znát.

Agáta Pilátová

VÍTĚZNÉ FILMY ZLÍN FILM FESTIVALU ROKU 2012

Hlavní cena mládežnické poroty za nejlepší hraný film pro mládež

SMRT SUPERHRDINY (Německo, Irsko/Germany, Ireland)
Režie: Ian FitzGibbon

Hlavní cena dětské poroty za nejlepší hraný film pro děti

TOM KULIČKA / CHUBBY DRUMS (Nizozemsko/Netherlands)
Režie: Arne Toonen

Zlatý střívec za nejlepší hraný film pro děti

SLAVNÁ PĚTKA (Německo)
Režie: Mike Marzuk

Zlatý střívec za nejlepší hraný film pro mládež

SMRT SUPERHRDINY (Německo, Irsko) Režie: Ian FitzGibbon

Cena města Zlína – zvláštní uznání hranému filmu pro děti

MODRÝ TYGR Česká republika
Režie: Petr Oukropec

Cena Miloše Macourka – zvláštní uznání hranému filmu pro mládež

TÉMĚŘ NEVINNÉ LŽI (Izrael)
Režie: Maya Kenig

Zlatý střívec za nejlepší animovaný film

POVÍDKA Z PŘÍSTAVU (Japonsko)
Režie: Yuichi Ito

Cena Hermíny Týrlové pro mladého tvůrce do 35 let

BLECHA (Nizozemsko)
Režie: Patrick Schoenmaker

Cena Evropa – cena ministra kultury ČR za nejlepší evropský debut

DIVOKÝ BILL (Velká Británie)
Režie: Dexter Fletcher

Zvláštní cena poroty

ANARCHIE V ZIRMUNAI (Litva)
Režie: Saulius Drunga

AKTUALITY Z PŘÍPRAV

47. MEZINÁRODNÍHO FILMOVÉHO FESTIVALU KARLOVY VARY

SOUTĚŽNÍ SEKCE FESTIVALU

Hlavní soutěž

Osm světových a čtyři mezinárodní premiéry v hlavní soutěži. Čtyři talentovaní debutanti. Za Česko soutěží Najbrtův Polski film.

O Křišťálový globus pro nejlepší film se utká například **Román o jednom masakru** italského režiséra Marca Tullia Giordany. Snímek je strhující rekonstrukcí smutně proslulého a dosud neobjasněného teroristického útoku v Miláně z roku 1969. Předchozí filmy respektovaného tvůrce získaly ocenění při soutěžním uvedení na festivalech v Cannes a v Benátkách.

Zkušenost s benátskou soutěží má také ceněný polský filmař Jan Jakub Kolski. Hrdinu jeho nového filmu **Zabít bobra** poznamenala válečná zkušenost natolik, že se uzavřel před světem. Z paranoidních stavů jej vytrhne až neznámá dívka.

Český zástupce, **Polski film** Marka Najbrta, překvapí žánrem, unikátním nejen v rámci soutěžní sekce, ale i středoevropských kinematografií. Rozpustilá úvaha o hranicích reality a fikce, ve které známí čeští herci hrají sami sebe, nabídne návod, jak se vyrovnat s vlastní slávou i nástrahami při natáčení filmu. Netradiční způsob filmového vyprávění zvolili i tvůrci ze zemí těžce postižených ekonomickou krizí. Bressonem ovlivněné existenciální drama debutanta Ektorase Lygizose **Chlapec pojídající ptačí zob** patří mezi radikální alegorické filmy z Řecka, které aktuálně patří k nejzajímavějším fenoménům představovaným na světových festivalech. Spojení nadčasových myšlenek amerického moralisty Henryho D. Thoreaua z knihy **Občanská neposlušnost** s půdorysem tradičního westernu zvolil ve filmu **Na slaměné cestě** Portugalec Rodrigo Areias. Navzdory zasazení do doby před sto lety nabízí nejen uhrančivý styl, ale i mimořádně aktuální paralely se současností.

Vedle řeckého filmu jsou debuty též rakouský zástupce **Tvoje krása nemá cenu...**, japonská existenciální balada **Obchod na konci světa** a mexický snímek **Nashledanou tati**, jehož režisérka se proslavila jako scenáristka filmu **Přestupný rok** (2010) oceněného v Cannes Zlatou kamerou pro nejlepší debut. Do karlovarské soutěže se letos vrací iránský režisér a herec Ali Mosaffa, v jehož novém filmu **Poslední krok** exceluje představitelka hlavní role

Leila Hatami (*Rozchod Nadera a Simin*). Producentem španělsko-francouzského snímku **Ukamenování svatého Štěpána** režiséra Pera Vily Barceló je Luis Miñarro, v jehož produkci vznikl též nedávný karlovarský vítěz **Moskytiéra**. Po zkušenosti se soutěžní sekci Fórum nezávislých v roce 2009 se tentokrát hlavní soutěže zúčastní Kanadán Rafaël Ouellet s dramatem **Kamion**. Druhý snímek Martina Lunda **Henrik** (Norsko) navazuje na sérii pozoruhodných skandinávských titulů představených na MFF KV v minulých letech.

Na východ od Západu

Soutěž zahájí slovensko-český debut Až do města Aš Ivety Grófové. Nová podoba sekce, která se nyní zaměří výhradně na první a druhé filmy. Cíl: hledání talentů mezi filmaři ze střední a východní Evropy.

Českou republiku zastupuje též držitel Českého lva pro nejlepší film **Poupata** a podobně jako zahajovací snímek sekce vznikla v české koprodukci i **Yuma** polského režiséra Piotra Mularuka.

Poté, co byl v soutěži dokumentů uveden jeho krátký snímek **Ubohá země**, vrací se nyní další Polák Filip Marczewski jako debutant na celovečerním poli s dramatem **Beze studu**.

Maďarsko letos zastupují thriller **Zkouška** o praktikách tajné policie po potlačení povstání v roce 1956 a psychologické drama **Drazí zrazení přátelé** režisérky Sáry Cserhalmi. Začínající filmařka do něj obsadila nejen svého otce Györgyho známého českému publiku z filmu **Želary**, ale též Jánoše Derzsiho, který exceloval v Turínském koni Bély Tarra.

Dalšími zastoupenými zeměmi jsou Rumunsko, Ukrajina, Srbsko, Lotyšsko a Estonsko.

Soutěž dokumentárních filmů

Mezi celovečerními dokumenty budou soutěžit dva české snímky: ve světové premiéře bude v kině Čas uveden nový snímek tvůrců České republiky Pavla Abraháma a Tomáše Stejskala Dva nula, do soutěže se vrací ikona české dokumentaristiky Helena Třeštíková s nejnovějším časosběrným dokumentem Soukromý vesmír.

Držitel ceny pro nejlepší dokumentární film z MFF KV 2006 Timo Novotny (Koloběh života) se pokusí obhájit křišťálový globus s novinkou **Trasy myšlenek**. Tvůrci filmu Matka Pavel Kostomarov a Antoine Cattin přivezou nedávno dokončený portrét Alexeje Germana **Je těžké být bohem**. Východoněmecká skateboardová scéna z 80. let bude představena prostřednictvím dynamického snímku **Tohle není Kalifornie**, do domu pochybné pověsti pro transvestity v konzervativní uruguayské vesničce nahlédneme v dokumentu **Bella vista**.

Fórum nezávislých

Zážitky ze srbského obývaku, kanadské pouti a pákistánských hor v soutěži nezávislých

Mockumentary z festivalu klasické hudby v Dubrovniku, drama únosu divadelní skupiny v marocké poušti i nevyrovnaný hrdina hledající své místo v současném Berlíně se utkají o cenu Nezávislá kamera.

Sekce Fórum nezávislých je tradiční platformou filmů s výrazným autorským stanoviskem, osobitým pojetím a nečekanými tématy. Vedle sebe tak budou letos soutěžit houslový virtuóz Julian Rachlin, který netradičně láká na svůj hudební festival v mockumentary **Nosálov**, anebo americká producentka Adele Romanski, která po práci na indie hitu *The Myth of an American Sleepover* debutuje jako režisérka snímek **Nech mě, jaks mě našel**, dramatem partnerů, kteří si vyrazí do národného sekvojového parku. Formální vynalézavost i potemnělý humor ovládají srbský snímek **Smrt člověka na Balkáně**, zatímco **Uvnitř**, holandský příběh z nápravného zařízení mladistvých úsporně vykresluje proměnu hlavní postavy.

Fórum nezávislých představí i snímky z Itálie, Hong Kongu, Izraele a Polska.

POCTA JOSEFU SOMROVI

Festival připomene mimořádnou hereckou osobnost českého filmu, televize a divadla Josefa Somra, který patří k nejvýznamnějším hercům českého divadla a filmu. Absolvent brněnské JAMU byl dlouholetým členem pražského Činoherního klubu a posléze oporou souboru činohry Národního divadla v Praze. Desítky postav ztvárnil v televizních inscenacích a seriálech. Ve filmu se legendární stala jeho úloha výpravčího Hubičky v oscarovém snímku Jiřího Menzela *Ostře sledované vlaky* (1966). Od osmdesátých let je stálíci českého filmu. Zatím poslední hlavní roli vytvořil v intimním příběhu Vladimíra Michálka *O rodičích a dětech*, který byl uveden na MFF Karlovy Vary v roce 2008 v soutěžní sekci Na východ od Západu.

V pátek 6. července 2012 bude za osobní účasti Josefa Somra uveden v karlovarském městském divadle film *Žert*, který režisér Jaromil Jireš natočil v roce 1968 podle slavného románu Milana Kundery a který se stejně jako řada dalších snímků české kinematografie stal obětí totalitní cenzury.

RETROSPEKTIVA ANTONIONIHO

Letos v září uplyne sto let od narození Michelangela Antonioniho (1912 – 2007). Tvorbu významného světového režiséra připomene festival kompletní retrospektivou šestnácti dokumentárních filmů, které provázely Antonioniho tvorbu od počátku až ke konci kariéry. Budou uvedeny slavné dokumenty **Lidé na Pádu** (1943/7), **N. U.** (1948) i další ukázky dokumentární tvorby, včetně inscenovaného dokumentu **Milostná lež** (1949) či dvoudílného, u nás dosud neuvedeného filmu **Chung Kuop Cina** (1972) natáčeného v Číně se svolením komunistických úřadů. Přehlídku autorovy tvorby uzavře film **Michelangelův pohled** (2004).

38. LETNÍ FILMOVÁ ŠKOLA

38. ročník Letní filmové školy v Uherském Hradišti proběhne od 21. do 28. července. Nabídne řadu zajímavých sekcí (Fokus: Maďarsko, Němý film a 30. léta, Oberhausenský manifest, filmy Davida Leana), hostů (István Szabó, Benedek Fliegauf, Marcell Jankovics, Suzanne Lloydová) i skvělý odborný a doprovodný program (Lekce filmu, LFŠ Music Stage).

RESTAUROVANÁ KOPIE FILMU HOŘÍ, MÁ PANENKO

Loni se stal karlovarský festival iniciátorem dlouhodobého projektu – digitálního restaurování zásadních snímků československé kinematografie. Na této akci se podílí také Ministerstvo kultury a Národní filmový archiv. Cílem je postupně digitalizovat tituly domácího zlatého fondu, uchovat je a zpřístupnit dalším diváckým generacím, které by jinak možná vůbec neměly šanci je vidět. Prvním filmem, jehož digitálně restaurovaná kopie byla uvedena v rámci loňského ročníku MFF Karlovy Vary, se stala Vláčková Marketa Lazarová. Letos bude mít na festivalu světovou premiéru digitálně restaurovaná kopie filmu Miloše Formana *Hoří, má panenko*. Při příležitosti režisérova životního jubilea bude v sobotu 30. června 2012 ve Velkém sále hotelu Thermal uveden snímek, který se stal jedním z vrcholných symbolů nové vlny českého filmu a vlastně uzavřel Formanovu nadějnou domácí kariéru. Jeho další tvorba již pokračovala za oceánem. Kromě filmařské invence Miloše Formana a jeho dlouholetého spolupracovníka kameramana Miroslava Ondříčka, *Hoří, má panenko*, připomíná i další české filmařské osobnosti 60. let – Jaroslava Papouška či Ivana Passera, kteří se na vzniku filmu autorsky podíleli.

Digitalizace sálů v Thermalu

Po úpravách, které proběhly ve Velkém a Malém sále hotelu Thermal v minulých letech a které se týkaly především zlepšení diváckého komfortu ve vybavení sálů (nové sedačky), se letos podařilo dokončit digitalizaci 5 kinosálů v tomto festivalovém centru nejmodernější digitální technologií v rozlišení 4K.

Letní kino

Letní kino se poté, kdy bylo znovu uvedeno do provozu pro filmové projekce, zařazuje mezi tradiční festivalové prostory. Také pro letošní ročník MFF se počítá s jeho začleněním do dramaturgie doprovodných akcí a možností festivalových projekcí.

Jedním z očekávaných hvězdných hostů 47. MFF Karlovy Vary je herečka Helen Mirrenová

SLOVENSKÉ NÁRODNÍ FILMOVÉ CENY 2012

Dne 17. dubna 2012 byly v Bratislavě slavnostně vyhlášeny slovenské národní filmové ceny nazvané podle slavného filmu Štefana Uhra „Slnko v sieti“. Mezi oceněnými se hojně objevují čeští tvůrci a snímky vzniklé v česko-slovenské koprodukcii.

Nejlepší celovečerní film: *Dom* (Zuzana Liová)

Nejlepší dokumentární film: *25 ze šedesátých aneb Československá nová vlna I. a II.* (Martin Šulík)

Nejlepší animovaný film: *Kamene* (Katarína Kerekesová)

Nejlepší krátký hraný film: *Lahký vánok* (Sahraa Karimi)

Nejlepší filmová režie: Martin Šulík (Cigán)

Nejlepší filmový scénář: Zuzana Liová (Dom)

Nejlepší filmová kamera: Martin Šec (Cigán)

Nejlepší filmový střih: Jiří Brožek (Cigán)

Nejlepší filmový zvuk: Peter Mojžiš (Cigán)

Nejlepší původní filmová hudba: Vladimír Godár (Cigán)

Nejlepší výtvarný počin: Jan Švankmajer, Veronika Hrubá (Přežit svůj život – architektonické řešení filmu a výtvarné řešení animace)

Nejlepší návrhy kostýmů: Katarína Hollá (Cigán)

Nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli: Tatjana Medvecká (Dom)

Nejlepší mužský herecký výkon ve vedlejší roli: Marek Geišberg (Dom)

Nejlepší ženský herecký výkon v hlavní roli: Judit Bárdos (Dom)

Nejlepší mužský herecký výkon v hlavní roli: Miroslav Krobot (Dom)

Ceny za výjimečný přínos slovenské kinematografii: kameraman Tibor

Biath a režisér a scenárista Eduard Grečner.

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI SLOVENSKÉ KINEMATOGRAFIE

Cenu Slnko v sieti za výjimečný přínos slovenské kinematografii dostali Tibor Biath a Eduard Grečner, kteří se výrazně zapsali i do společné historie česko-slovenského filmu.

Režisér a scenárista **Eduard Grečner** (21. 9. 1931 Kopčany) studoval v letech 1950–1954 obor filmová scenáristika a dramaturgie na pražské FAMU. Pravidelně psal recenze o literatuře pro Čs. rozhlas v Praze, od roku 1954 začal pracovat jako lektor, dramaturg, scenárista, asistent režie a později jako režisér v Štúdiu hraných filmů v Bratislavě. Jako pomocný režisér spolupracoval se Štefanem Uhrem na filmech *My z deviatej A* (1961) a *Slnko v sieti* (1962). Psal recenze a kritiky o filmech do *Mladé tvorby* a *Kultúrného života*. Jako režisér debutoval hraným filmem *Každý týždeň sedem dní* (1964), pak nasledovaly filmové adaptace literárních děl *Nylonový mesiac* (1965) a *Drak sa vracia* (1967). V r. 1971 byl odvolán z politických důvodů z natáčení televizního filmu *Šampanské*, nerealizoval už ani další schválené scénáře (Píseň písní, Píseň pre Jochanana aj.). S výjimkou televizního filmu *Príbelská vzbura Janka Kráľa* (1978) pracoval až do roku 1991 jen jako dabingový režisér. K režii hraného filmu se vrátil r. 1992 filmem *Pozemský nepokoj* a r. 1996 *Jaškov sen*. Roku 1989 se stal prvním předsedou Slovenského filmového svazu, jako pedagog působil na Fakultě masmediální komunikace na Univerzitě Cyrila a Metoda v Trnavě (1995–1999)

a na Katedře textové tvorby na Fakultě dramatických umění v Banské Bystrici (1999–2003), vrátil se také k režii slovenského znění zahraničních programů. Kameraman **Tibor Biath** (12. 5. 1925 Prešov) patří k prvním absolventům oboru kamera na pražské FAMU (1946–49). Během své profesionální kariéry natočil téměř 70 krátkometrážních a 50 dlouhometrážních filmů. Po ukončení školy nastoupil do Štúdia krátkého filmu v Bratislavě, kde pracoval jako asistent kamery a později jako samostatný kameraman. Natáčel inštruktážní, osvětové, populárně-náučné a dokumentární filmy. Roku 1960 debutoval v hraném filmu stredometrážním snímkem pro děti *Ivan* (r. D. Plichta), o rok později natočil dlouhometrážní povídkový film *Tri razy svitá ráno* (r. J. Medveď). Nasledovala spolupráce s režisérem Petrem Solanem na filmu *Boxer a smrť* (1962), povídkovém filmu *Tvár v okne* (1963) a satirické tragikomedii *Prípád Barnabáš Kos* (1964). V letech 1965–89 natočil na Kolibě 15 hraných filmů, v nichž se projevila nejen jeho zručnost při natáčení exteriérových a interiérových scén, ale i smysl pro realitu detailu a kompozici - *Nylonový mesiac* (r. E. Grečner, 1965), *Vreckári* (r. Ľ. Filan, 1967), *Ďaleko je do neba* (r. J. Lacko, 1972), detektivní filmy režiséra Andreje Lettricha *Prípád krásnej nerestnice* (1973) a *Šepkajúci fantóm* (1975), *Úsmev diabla* (r. J. Zeman, 1987) a další. Věnoval se i televizní tvorbě.

red

Z LONDÝNSKÉ MEDIÁLNÍ SCÉNY

Murdochovo impérium a velká reorganizace BBC

Poté, co se provalilo, že noviny Murdochova mediálního impéria získávaly své unikátní a senzační informace a komerční ústupky nekalými způsoby – odposloucháváním soukromých telefonátů, korupcí policie i nátlakem na politiky, kteří se obávali odhalení svých osobních a komerčních vztahů –, ustanovila britská vláda Levesonovu komisi, aby vše přešetřila. A ta již měsíce veřejně zasedá. Předvolává politiky, policisty a samozřejmě i novináře. Sám Rupert Murdoch (80), jeho syn James (39) a donedávna ředitelka Murdochova kolosu Rebekah Brooks (43) ve svých výpovědích podali svědectví o tom, že existovala spleť spojení mezi mediálním impériem Murdocha a britskou politickou elitou. Jak ukazují volební výsledky, od doby, co se Murdoch objevil na britské mediální scéně v 70. letech minulého století, ta politická strana, která získala podporu Murdochova tisku, se pravidelně dostala k moci. Tak zvíťazila ve volbách Margaret Thatcherová a Tony Blair, padl Gordon Brown a dostal se k moci v roce 2010 David Cameron a současná koalice.

Murdoch v roce 1974 zakoupil bez průtahů britské Timesy a Sunday Times, poté, co měl schůzku s předsedkyní vlády. Loni se rozhodl vykoupení za 8 bilionů liber 61 procent akcií, jež mu dosud nepatří, ve velmi výnosné satelitní televizní stanici BSKYB. A samozřejmě Murdochova mašinérie pracovala na tom, aby se prodej uskutečnil rychle a bez admini-

strativních zásahů. O tom, kteří konzervativní politici – od ministra kultury po předsedu vlády – byli kontaktováni, aby se jednání urychlila a vedla k úspěšnému závěru, se teď dovídá Levesonova komise.

Jak se v minulosti tradovalo, že vlastnictví nezávislé komerční britské stanice se rovná možnosti tisknout si peníze, to dnes víceméně platí o BSKYB. Proto ji chce Murdochova mezinárodní globální společnost News International bezvýhradně vlastnit. BSKYB má příjem nejen z reklam, ale hlavně z předplatného od diváků a poplatků za broadband a telefon. Ty činí přes 9 bilionů liber ročně, což je téměř třikrát více, než obdrží BBC od televizních koncesionářů.

Dnes je Murdoch a počínání jeho mediálního impéria ve středu veřejného zájmu: televize i tisk přinášejí denní zpravodajství, veřejně přístupný je i přímý přenos z jednání Levesonovy komise. A tak se mnohé z Murdochovy soukromé činnosti dostává na veřejnost. Na co dosud nedošlo, je Murdochovo tažení proti veřejnoprávní – public service – BBC. Murdoch ji již léta obviňuje, že je financována z povinných daňových poplatků, s nimiž nakládá nehospodárně; nařkl ji také, že propaguje elitní, levicovou politiku zaměřenou proti podnikání a že by měla být podle liberálního vzoru přeorganizována. Se svým synem Jamesem horuje pro to, aby byla dána divákům možnost si vybrat z nabídky programů. (Liberálové a stoupenci komercializace a privatizace, k nimž Murdoch patří, opět argumen-

tují tím starým heslem o všemocné, vševědoucí, spravedlivé ruce trhu.) Murdoch otec i syn se v podstatě snaží, aby byla BBC přeměněna na prodělečnou komerční stanici, jež by nemohla BSKYB v žádném směru konkurovat.

Nyní BBC dostává od 25 milionů britských rodin licenční poplatky, jenž činí 145.50 liber ročně (pro srovnání, protože přímé přepočty kurzů jsou zavádějící: rovná se to týdennímu příjmu, jenž dostane rodina penzistů od státu), celkově více jak 3 biliony liber. Ale průměrná částka, kterou 10 milionů předplatitelů BSKYB zaplatí, je více než pět set liber ročně. O ten rozdíl mezi roční platbou a 15 milionů diváků, kteří nejsou předplatiteli BSKYB, Murdochovi jde.

A protože vládní politika je vždy úzce svázána s médii, již konzervativní vláda Margaret Thatcherové dávala Murdochovi v mnohém za pravdu. Na velkou liberalizační reformu BBC jí ale nestačil dech. Když se předloni dostala k moci konzervativní a liberálně demokratická koalice, konzervativní ministr kultury Jeremy Hunt (45) se pustil do díla. Oznámil, že BBC musí zprůhlednit svou činnost a ukázat, jak se svými biliony liber nakládá. (Musím podotknout, že všichni v Británii souhlasí, že odměny 37 vedoucích pracovníků BBC, jež jsou vyšší než plat předsedy vlády, stejně jako částka tři čtvrtiny milionu liber ročně, již pobírá generální ředitel Mark Thompson, – to je pětkrát víc, než dostává ministerský předseda –, jsou nehorázné a musí být sníženy.)

Hunt zmrazil příjem BBC do konce roku 2016: koncesionářské poplatky již nebudou ani zvyšovány ani valorizovány a korporace musí ze svého rozpočtu financovat welšský Channel 4, zahraniční World Service (jenž byl až dosud hrazen ministerstvem zahraničí), podílet se na digitalizaci vysílání a zavedení místních TV stanic ve velkých městech; a tím výčet nekončí. Ministr Hunt v podstatě šmahem zkrátal příjem BBC o 20 procent. Jak se dnes ukazuje, Hunt byl jedním z konzervativních politiků, kteří s Murdochovou rodinou a vedoucími její mediální firmy byli až donedávna v téměř každodenním styku. Huntovo ministerstvo připravovalo půdu k tomu, aby Murdochova globální společnost mohla získat BSKYB do svého výhradního vlastnictví. A to přesto, že by to znamenalo, že by ovládala nejen 40 procent britského tisku, ale také velmi omezila pluralitu televizního zpravodajství a programů, jak to stále vyžadují mediální zákony země.

Ale skandál s Murdochovými bulvárními novinami – *The Sun* a dnes již neexistující *The News of the World* – způsobil, že Murdoch dočasně stáhl svou žádost o koupi 61 procent akcií BSKYB. A Hunt se dnes usilovně snaží udržet si své ministerské křeslo. Okolnosti se totiž zdají nasvědčovat tomu, že nebyl nestranný v jednání o Murdochově koupi a labouristé žádají jeho rezignaci.

BBC se Huntovým zásahem dostala do těžké finanční situace. Jeho krok byl do určité míry inspirován Murdochem.

Pro BBC nastala doba velkých změn, jejichž cílem je i se zkráceným rozpočtem poskytnout divákům stejnou šíři a kvalitu programů i webových stránek jako v minulosti. Jako vždy, i v tomto případě platí, že heslo, v jehož znamení reorganizace probíhá, víc skrývá, než odhaluje. BBC zvolila slogan *Delivering Quality First (DQF)*, česky to můžeme přeložit jako *Na pořadu je prvotřídní kvalita*. Manažéři BBC již téměř dva roky uvádějí změny do života. Rozpočty na výrobu pořadů i platy mediálních pracovníků byly sníženy. Dva tisíce zaměstnanců bylo propuštěno, stále více a více programových pracovníků je najímáno na smlouvu o dílo, bez jistoty příštího příjmu, bez nároku na dovolenou, penzi a péči v případě dlouhodobé nemoci. Přes tisíc zaměstnanců bylo přesunuto do regionů, do Manchesteru, Bristolu a Cardiffu, kde jsou výrobní náklady menší. Do Manchesteru, kde bylo otevřeno moderní salfordské Media City, byly převedeny redakce pořadů pro děti, sportovní a ranní vysílání.

Provoz a údržba světoznámé britské televizní ikony vybudované v západním Londýně na začátku šedesátých let – TV Centre ve tvaru vdolku –, se staly pro BBC příliš nákladné. Komplex je sice chráněnou architektonickou památkou, ale dnes je nabízena na trhu k prodeji.

Korporace existuje již téměř sto let, a dnešní předseda její správní rady Lord Christ Patten (68) říká, že je v britském národním DNA a bude rozhodně zachována. Zdůrazňuje, že její poslání je stále stejné. Tak jak je formuloval její zakladatel a první generální ředitel Lord Reith v dvacátých letech minulého století: *role veřejnoprávní BBC tkví v tom, že sými programy informuje, baví a vychovává*. Dnes samozřejmě jinak než v Reithově době, říká Patten. A ubezpečuje, že diváci žádnou změnu nevnímají a ani v budoucnu nezpozorují, protože na pořadu je „prvotřídní kvalita“. Ovšem ti, co vyrábějí pořady s drasticky sníženými rozpočty a zmenšenými štáby, si tím nejsou tak zcela jisti.

Nový styl práce vyžaduje nového ředitele. Dosavadní Mark Thompson, jenž vedl BBC osm let, skončí ve funkci po londýnské olympiádě letos na konci léta. Inzerát na obsazení jeho místa byl již publikován v britském tisku. Jaký má nový ředitel BBC být? Má to být osoba, která inspiruje, a ví, co bude BBC potřebovat v desetiletí od 2016 až 2026, kdy bude platit nová královská charta. Zároveň musí být nový ředitel schopen pracovat v atmosféře, v které je BBC neustále veřejně a zcela legitimně prověřována diváky i politiky, říká inzerát. „Musí být také schopen rychle připustit, že se mýlil, ale také dokázat odolat veřejnému nátlaku, když je přesvědčen, že má pravdu.“ Plat nového šéfa bude daleko menší, než jaký pobírá nynější ředitel Thompson. „Finanční odměna samozřejmě odrazí jedinečnou roli, kterou vedení BBC nabízí, jež je jak velkou prověrkou, tak zároveň i privilegiem“. V Londýně se čím dál hlasitěji ozývají hlasy, že by do této role měla být uvedena žena, protože všech 14 předcházejících vedoucích bylo mužského rodu.

Anděla Špindlerová, Londýn

Dosud úřadující ředitel BBC Mark Thompson odejde po olympijských hrách

Televizní centrum ve White City v západním Londýně je dnes na prodej

HRANÁ POHÁDKA VERSUS SOUČASNÝ NEDOSPĚLÝ DIVÁK

Rád bych se zamyslel nad specifickým audiovizuálním žánrem – hranou pohádkou. Specifickým proto, že pohádka, ať už filmová nebo televizní, je vnímána jako něco, co je určené primárně dětem, přestože – a to platí o hrané pohádce dnes dvojnásob – se na ni dívají spíše dospělí. Odklon dětí a mládeže od hrané pohádky je zřejmý. Příčin nalezeme jistě víc, například příliv nových audiovizuálních žánrů ze zahraničních kinematografií. S nimi jsou spojeny jiné vyprávěcí postupy, jiná témata, jiní hrdinové, jiná poetika příběhů, které jsou v tom, jak nedospělého diváka zaujmout, mnohdy více či méně prvoplánové. Jejich cílem je především bavit všemi možnými – a z perspektivy české audiovizuální tvorby i nemožnými – prostředky. Klasická pohádka z pohledu nedospělého diváka v zásadě nemůže konkurovat dobrodružným, fantasy příběhům, ani těm, které těží například ze science-fiction. Co na tom, že těmto komerčním produktům mnohdy (jistě ne vždy!) chybí jakýkoliv lidský rozměr neřkuli sdělný potenciál. Hlavně, že se dětský divák „baví“...

Klasická filmová i televizní pohádka, tedy ta dobrá, klade na dětského diváka jisté nároky. Skrze příběh a jeho klíčové postavy předkládá v nadsázce vzorce chování. Králové, královny, princezny, princové, kouzelní skřítky, vodníci, moudří chasníci, vypočítaví královi rádci a další postavy, které k pohádce neodmyslitelně patří a jsou tedy strůjci pohádkových i reálných příběhů, dnes už nedospělého diváka tolik netáhnou. Nejsou pro něj atraktivní, jako tomu bylo dřív.

Děti si dnes mezi sebou ve škole nevypráví o té či oné pohádce, to není jejich téma. Pozornost v kontextu s audiovizuální tvorbou zaměřují zcela jiným směrem, který se nám může sice nelíbit, ale nezbyvá, než to akceptovat a hledat cesty, jak dětského diváka k hrané pohádce zase „vrátit.“ To by ale mimo jiné znamenalo přiblížit se kvalitě pohádek z let minulých, jakými byla třeba pohádková série *Arabela*, filmová pohádka *Divka na koštěti* a další. Prostě takovým, v nichž nechybí tvůrčí invence, silný originální příběh, který má spád, spoustu zajímavých, třeba i komických figur, uvěřitelnou, přesto v jádru pohádkovou zápletku s ještě pohádkovějším, ale s o to atraktivnějším epickým rozvíjením, nepostrádající napětí a vtíp, který si dětský divák v různých formách a intencích příběhu žádá.

Věřím, že i dnes lze dětského diváka zaujmout pohádkou, vystavěnou na klasickém půdoryse, tvůrci však musí najít vhodný, adekvátní vyprávěcí styl, který by korespondoval s moderními postupy ve filmové řeči. Nelze setrvat na zažitých stereotypech a představách o tom, jak musí pohádka vypadat a ignorovat přitom současný dobový kontext. Výsledkem takového přístupu může být jediné – že se na pohádku nikdo nebude dívat

a když, tak zase jen dospělí, kteří si pouštějí pohádku každou neděli tak nějak ze zvyku a možná i z potřeby vrátit se skrze pohádkový příběh do dětství. V tomto kontextu je ale pohádka takřkajíc „pohádkou pro pamětníky“ a nikoliv pro ty, kvůli nimž zřejmě vznikla.

Neoddiskutovatelným faktem bohužel ale je, že i zdařilá hraná audiovizuální pohádka obtížně hledá svého nedospělého diváka. Napadají mě například dvě, jejichž kvalita je nedospělého diváka jistě hodna, ale přesto si je více oblíbili především diváci dospělí. Mám na mysli pohádky *Nesmrtelná teta* a *Anděl páně*. Obě mají hezký, nápaditý, přesvědčivý příběh, jsou i vizuálně dobře provedené, nechybí počítačové triky ani jiné výdobytky moderních technologií, které filmovou řeč obohacují a činí ji atraktivnější. Přesto to, jak se zdá, nedospělému divákovi nestačí. Jakoby pohádku odmítal s tím, že je to žánr, který ho prostě nezajímá a zajímat nebude. Je to bohužel trend, který je zřejmý – nedospělý divák pohádkou mnohdy a priori pohrdá, staví ji na samý okraj svého zájmu.

V době počítačových her, fantasy a akčních filmů všeho druhu to zkrátka mají pohádky v kontextu s nedospělým divákem těžké. Dokonce ani ta z nejlepších ne-li vůbec nejlepší naše filmová pohádka – *Tři oříšky pro Popelku*, obávám se, v kontextu s dnešním nedospělým divákem v konkurenci jiných filmových žánrů pro děti a mládež – míněno v obecném měřítku – neobstojí. Na druhé straně tu jsou ale pohádky, které si je svým vtípem, originálními úsměvnými postavami, zajímavou zápletkou i výtečnou hudbou přece jen získaly. Zmírně např. pohádku *Lotrando a Zubejda* nebo *Tři veteráni*.

Tvůrci filmových a televizních pohádek by se měli snažit přijít vždy s něčím novým. S něčím, nad čím by oči nedospělého diváka žasly a sledovaly by pohádkový příběh v moderním hávu. Měl by to být ovšem přesto pohádkový příběh, v základu vystavěný na principech klasické pohádky, kde dobro nakonec vždy vítězí nad zlem a nad těmi, kdo ho ztělesňují. Nechceme-li tedy točit pohádky jen pro dávno dospělé pamětníky, nezbyvá než stále hledat nové cesty, jak učinit hranou pohádkou pro nedospělého diváka atraktivní. Povzbuzením by mohl být fakt, že se to některým tvůrcům alespoň částečně daří.

Jan Jurek

O autorovi: Mgr. Jan Jurek (nar. 7. 5. 1974), je absolventem UHK obor jazyková a literární kultura a mediální komunikace. Původní profesí učitel, nyní publicista a scenárista, příležitostný recenzent prózy; dvakrát byl oceněn ve scénaristické soutěži organizované filmovou Nadací RWE a Barrandov Studio.

LETNÍ CINEMA STUDIES – FILMOVÉ SOUSTŘEDĚNÍ PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací projekt kina Světozor Cinema Studies pokračuje ve své aktivitě vzdělávacích kurzů a zve diváky s hlubším zájmem o film k účasti na filmovém soustředění Letní Cinema Studies.

Cílem Letní edice Cinema Studies je nejen představit vlnu do výroby filmů, ale vše si prakticky vyzkoušet. Účastníky čeká devět dní natáčení v malých skupinkách pod vedením profesionálních lektorů. Budou si moci osahat různé přístupy a filmové profese. Během soustředění se dostane i na psaní scénáře, PR dílnu a průpravu filmovou postprodukcí včetně uspořádání premiéry vzniklých Letních filmů v kině Světozor. Každý večer bude věnován speciální projekci netradičních filmů. Vše bude doplněné diskusí.

Cinema Studies v praxi

„Když jsme poprvé přišli s kurzem filmových přednášek Cinema Studies, byli jsme mile překvapeni zájmem diváků. Zhruba po půl roce jsme připravili opakování kurzu.

Nyní přicházíme s letním soustředěním, kde si tentokrát probereme film od A do Z v praxi,“ vysvětluje organizátor projektu Filip Kršák.

Letní Cinema Studies jsou určena pro všechny zájemce od 18 let s chutí vyzkoušet si v praxi, co vše znamená „natočit si film“ a díky praktickým cvičením pochopit jeho jednotlivé složky. Žádné předchozí znalosti nejsou potřeba. Stačí se připravit na nejintenzivnějších 9 dní v roce!

LETNÍ CINEMA STUDIES

9 dní | 120 hodin práce | speciální večery a hosté

Termín: 4.–12. srpna 2012

Kapacita účastníků: 27 lidí

Ubytování v příjemném penzionu Junův statek s plnou penzí. (www.junuvstatek.cz)

Cena za osobu: 12 000 Kč (sleva 1 500 Kč pro Adoptivní rodiče, studenty Cinema Studies, studenty dílen Aeroškoly, absolventy a rodiče dětí Aertěku)

80 LET BARRANDOVA (dokončení z minulého čísla)

V roce 1945 po skončení války se barrandovský komplex jako německý majetek dostal do rukou československého státu. Významným legislativním krokem se stal Dekret prezidenta republiky Beneše č. 50 z 28. srpna 1945 „O opatřeních v oblasti filmu“. Byla vytvořena organizační struktura státní kinematografie a vznikly nové samostatné státní podniky.

Barrandovský areál získává název Filmové studio Barrandov. Jeho technicko-výrobní základna zaznamenává v dalších letech obrovský rozvoj. V roce 1948 byla dokončena stavba nových hal, vybudován moderní trikový ateliér (1951), budova filmových laboratoří (1951), objekt osvětlovací techniky (1957), objekt dekorační techniky (1961), budova střížen (1965), rozsáhlé budovy skladu kostýmů a výpravy filmů vč. příslušných dílen (1968 – 69), nová transformační stanice (1981), budova závodní jídelny a další.

Kromě uvedených stavebních investic byly průběžně nemalé finanční částky investovány do soudobých technologií kinematografické techniky. Výrobní kapacita v tomto období dosahovala až možnosti výroby šedesáti filmů celovečerní metráže ročně, zajišťovalo ji cca 2.300 technických i tvůrčích pracovníků.

V areálu byl podle nové organizační struktury Československého filmu vytvořen podnik Filmový průmysl, v roce 1962 byl do Filmového studia včleněn Filmový symfonický orchestr včetně hudebního studia ve Smečkách, včleněna byla i dabingová studia, naopak Filmové laboratoře se staly samostatným podnikem. V 80. letech 20. století byly do areálu instalovány i některé provozy Krátkého filmu s novými budovami.

Se změnou společenského systému v roce 1989 dochází prakticky k destrukci struktury i možností Filmového studia Barrandov. Podnik byl brzy zařazen do privatizačních programů. Vedoucí pracovníci podniku vytvořili akciovou společnost CINEPONT, zpracovali privatizační projekt, česká vláda premiéra P. Pitharta, jeho náměstkyně Lukeše, ministra kultury Uhdého a ministra pro privatizaci Ježka svým rozhodnutím č. 455 ze dne 17. 6. 1992 schválila a v návaznosti na toto rozhodnutí Fond národního majetku převedl smlouvou ze 14. 12. 1992 movitý i nemovitý majetek Filmového studia Barrandov i Filmových laboratoří Barrandov na a. s. CINEPONT. Uvedený krok české vlády i FNM byl nezákonný, protože v té době platil Dekret prezidenta republiky Beneše č. 50/1945 o státním monopolu v oblasti filmu. Uvedení členové vlády si byli plně vědomí toho, že

porušují zákon, na což v dokumentu z 22. června 1992 opětovně upozorňovala ministryně V. Štěpová. V období 1989 – 1993 byla porušována též platná legislativa výrobou několika celovečerních titulů soukromými společnostmi a stát se nedomáhal jejího dodržování.

Účelově a dodatečně byla v roce 1993 po uvedených nezákonnostech odstraněna překážka přijetím Zákona o audiovizí č. 273/1993 z 11. listopadu 1993, kterým byla mimo jiné zrušena podstatná část Dekretu č. 50/1945.

Proti privatizaci Filmového studia Barrandov jsou známy aktivity režiséra Jiřího Krejčíka a režisérky Věry Chytilové, názory dalších tvůrců lze nalézt též v dokumentu A. Buchara *Sametová kocovina*.

FITES byl též seznámen s pozitivním nálezem Státního zastupitelství č. j. 1079/98-56 z 11. ledna 2000.

Tak zaniká i název Filmové studio Barrandov a areál dočasně nese název AB Barrandov.

Po koncepčních sporech mezi akcionáři byl po různých peripetiích v roce 1997 majetek filmového centra převeden na společnost Moravia Steel a získal název Barrandov Studios. Současný vlastník v uplynulém období vybudoval například obě ateliéry MAX s možností rozdělení na tři ateliérové prostory (8, 9, 10) a objekt Televize Barrandov. Umožnil zpracovat a postupně vydat třídílnou výpravnou publikaci o historii ateliérů Barrandov autora Pavla Jirase.

24. listopadu 2011 organizovalo vedení Barrandov Studios k 80. výročí položení základního kamene slavnostní shromáždění v prostoru ateliéru MAX. Interiér byl upraven tematicky k filmovému titulu *Amadeus* režiséra Miloše Formana, živě zněla hudba W. A. Mozarta, Miloš Forman telemostem shromáždění pozdravil a blahopřál k 80. výročí zahájení stavby filmového centra. Projev přednesla ředitelka Barrandov Studios J. Vozárová, která připomněla význam jubilea a pojednala o současném rozvoji areálu. Při této příležitosti předala ocenění skupině současných pracovníků podniku. Byl též představen nový maskot ateliérů Joachim a k výročí byl nově vydán rozšířený první díl zmíněné knihy Pavla Jirase *Barrandov I – Vzestup k výšinám*.

Filmové centrum Barrandov, jeho technicko-výrobní základna se rozvíjely řadu desetiletí a přežily různé společenské systémy. Lze si jen přát, aby tomu tak bylo i nadále!

Ivo Vítek

O AUTORSTVÍ AUDIOVIZUÁLNÍCH DĚL (DABING, TITULKY)

V poslední době se často setkáváme s tím, že pod některými audiovizuálními díly nejsou uvedeni jejich tvůrci ani výrobci. Připadá nám to neprofesionální, neetické, snad i neslušné. Obrací se na nás mnoho diváků a čtenářů, které tyto informace zajímají a chybějí jim (např. pan Petr Pospíchal). Domníváme se, že každý, kdo se podílí na výrobě dabingu, by si měl stát za svým výkonem a tím pádem by jeho jméno a profese měly být zveřejněny. Proto jsme se s několika otázkami obrátili na kompetentní odborníky v DILIA s prosbou o pomoc a radu, jak postupovat v nápravě tohoto nešvaru.

Jak je právo na autorství chráněno autorským zákonem? Existuje nějaký předpis?

Tato problematika (tzv. právo na autorské označení) je upravena autorským zákonem, a to v ustanovení § 11 odst. 2:

Autor má právo osobovat si autorství včetně práva rozhodnout, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé.

Ustanovení zakotvuje osobnostní právo autora osobovat si autorství k dílu včetně práva na autorské označení, tj. povinnost uživatele autorského díla při zveřejnění a každém užití díla (tedy včetně užití audiovizuálních děl jejich televizním vysíláním) uvést jméno autora, je-li při takovém konkrétním způsobu užití díla uvedení autorství obvyklé. V případě užití audiovizuálních děl televizním vysíláním je v každém případě obvyklé jména autorů uvést. **Pokud tedy vysílatel při televizním vysílání audiovizuálního díla jména autorů audiovizuálního díla, resp. děl audiovizuálně užitých neuvádí, jde o porušení autorského zákona.**

Formulace „zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno“ neznamená, že by autor mohl jednostranně rozhodovat o tom, v jaké konkrétní podobě má být jeho jméno uvedeno, či dokonce klást požadavky na typ písma, barvené provedení apod. Způsobem uvedení autorství, je v autorském zákoně myšleno pouze rozlišení na pravé jméno autora a pseudonym, případně anonym, tedy možnost autora svobodně se rozhodnout, zda má být uvedeno jeho pravé jméno, pseudonym nebo zda jeho jméno nemá být uvedeno vůbec. Konkrétní podoba uvedení autorova jména z autorského zákona nevyplývá, tedy je především na dohodě autora s uživatelem. Není-li takové dohody, je nutné zvolit takovou formu uvedení autorství, která je pro daný způsob užití nejvhodnější a současně plní zákonnou povinnost autorství uvést. Konkrétně v případě filmových titulků je tedy nutné, aby titulky byly uvedeny dostatečně velkým písmem a zobrazeny po dostatečně dlouhou dobu tak, aby byly pro běžného diváka čitelné.

V případě porušení práva autora na uvedení autorství při užití díla se autor může domáhat nápravy (podle § 40 autorského zákona) a to zejména zá-

kazu neoprávněného zásahu do autorského práva (tzn. v tomto případě zdržení se dalšího užití díla bez uvedení autorství) a odstranění následků zásahu do práva (např. stažením rozmnoženin díla, u kterých nebylo autorství uvedeno z distribuce a doplnění uvedení autorství). V případě takových tzv. restitučních nároků je však vždy nutné brát zřetel na to, že opatření musí být přiměřené závažnosti porušení práva a současně musí být přihlédnuto k zájmům třetích osob, a to zejména konzumentů. Dále je možné domáhat se poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, jako je zejména veřejná omluva. Ve výjimečných případech, kdy by se takové nemajetkové zadostiučinění nejevilo jako dostačující vzhledem k rozsahu porušení autorských práv, je možné přiznat zadostiučinění i v penězích. O přiznání nároku na zadostiučinění v penězích však půjde spíše ve výjimečných případech, kdy vzniklá nemajetková újma autora byla tak závažná, že jiné prostředky autorskopravní ochrany nejsou k jejímu odčinění postačující. Lze si představit přiznání takového zadostiučinění v případě zásahu do širšího komplexu osobnostních práv autora, tedy nejen do práva na uvedení autorství. Nutno uvést, že vymahatelnost uvedených nároků je v případech tohoto druhu poměrně obtížná.

Kromě autorského zákona tuto problematiku jiný předpis neupravuje.

Je nějaká možnost ovlivnit – případně vymáhat – autorizaci jednotlivých tvůrců a zadavatelů?

Ano, autoři příslušného díla se mohou obrátit na uživatele díla, ve vámi uvedeném případě tedy na vysílatele, a požadovat uvedení svého jména. V případě Vašeho zájmu je možné tento požadavek vznést prostřednictvím DILIA.

Má smysl spojit se s Hereckou asociací, Jednotou tlumočnicků a překladatelů, případně i s Intergramem? Na koho se můžeme obrátit?

V této věci doporučuji spolupráci s Intergramem.

Nezpůsobuje současná situace problémy s identifikací audiovizuálních děl pro kolektivní správu?

Ne, popsaná situace **nezpůsobuje problémy s identifikací děl pro kolektivní správu**, příslušní pracovníci jsou schopni údaje o autorech dohledat.

Mgr. Klára Parkanová, doc. JUDr. Jiří Srstka, DILIA

MFF KARLOVY VARY: VYBRANÉ AKTIVITY ODDĚLENÍ INDUSTRY 2012

Také v letošním roce se filmy ze střední a východní Evropy představí v rámci festivalové akce Works in Progress. V době konání MFF Karlovy Vary jsou tyto filmy v postprodukcii nebo těsně před dokončením, nemají ještě mezinárodní zastoupení a karlovarský festival je pro ně první příležitostí prezentovat se nákupčím, mezinárodním distributorům a dramaturgům světových festivalů. Již v minulých ročnících snímky zastoupené na akci Works in Progress po své oficiální premiéře, která následuje obvykle několik měsíců po karlovarském festivalu, uspěly v mezinárodní distribuci nebo na významných festivalech.

Filmoví profesionálové budou mít letos možnost zúčastnit se nejen akce Works in Progress, ale také Hollywoodského panelu, který nabídne filmařům a producentům jedinečnou možnost setkání se zástupci velkých amerických produkcí. Hostem letošního panelu bude například zástupce dynamické společnosti Film Nation, která se v poslední době podílela na produkci a zahraniční distribuci oscarové Královny řeči či nových filmů Pedra Almodóvara, Terrence Malicka a Stevena Soderbergha.

DĚTSKÉ CENTRUM A PROJEKT ROZHLÉDNI SE!

V rámci 47. MFF KV bude opět v provozu dětské centrum u hotelu Thermal, které provozuje Mateřské centrum Karlovy Vary o.s. Letos již potřetí zavítá za dětmi v dětském centru u hotelu Thermal projekt nadačního fondu Kolečko s názvem Rozhlédni se!. Cílem a smyslem projektu je vzdělávání dětí v problematice bezpečnosti silničního provozu a tím dosáhnout znatelného úbytku dětských obětí na silnicích. Hlavním partnerem projektu je stavební Skupina EUROVIA CS, která je jedničkou v oblasti dopravně-inženýrského stavitelství v České republice. Dětské centrum dále podpořili společnost Touax s.r.o. a hotel Thermal.

Slavná světová filmová klasika (autor Ondřej Slanina, 308 str., nakl. Charon media). Encyklopedie TOP 100 filmů, které zahýbaly dějinami kinematografie; u každého je uvedena případná knižní předloha, základní data, jména autorů i hlavních herců v rolích. Nechybí přehled ocenění, které film získal. Autor se věnuje genezi filmů, kdy a za jakých podmínek vznikly. Příběhy vzniku některých z nich a dramatické ukázky jsou svědectvím lidské vůle. Pozoruhodná jsou vyjádření filmových publicistů a teoretiků i souvislosti s dalšími tvůrčími počiny, ať už autorů či producentů. Uvedená fakta činí z encyklopedie knihu čtivou a poutavou a zároveň spolehlivého rádce filmové historie.

Mistři japonského filmu (autor český japanolog Antonín Líman, 156 str., nakl. Paseka). Kniha obsahuje 13 esejí, zahrnujících tzv. zlatou éru japonského filmu v polovině padesátých let a údaje o režisérech v úzké propojenosti filmu s japonskou literaturou a divadlem. Kromě pečlivého rozboru filmové techniky se autor soustředil také na kulturní zvyky a životní styl. (Líman mj. vydal reprezentativní antologii japonské poezie – tři stovky vybraných skvostů od 70 japonských autorů spolu biografickými medailony).

Tenkrát na Západě – český průvodce světovými westerny (Karel Jordán, 280 str. a 250 barevných fotografií, naklad. Mladá fronta). Přehled americké westernové tvorby obsahuje i kapitoly o italských „spaghetti westernech“, německých mayovkách a také indiánkách, které se natáčely v bývalé NDR, nechybí ani náš Limonádový Joe či další „socialistické easterny“. Dozvídáme se více o španělských, anglických či francouzských pistolnicích z těchto filmů. Zajímavé je zhodnocení vlivu kovbojek na filmařskou generaci Quentina Tarantina (*1963), současného amerického scénáristy, režiséra, producenta a také herce, jehož filmy se staly již kultovními. Kniha nabízí komentovanou hitparádu nejslavnějších snímků a profily nejdůležitějších herců, režisérů, scenáristů i skladatelů, definujících pojem western. (Karel Jordán je autorem předchozí encyklopedické knihy *Můj bratr Vinneta* – o fenoménu Karel May, Old Sthatterhand a Vinneta.)

Umění a nová média (Martin Flašar, Jana Horáková, Petr Macek a kolektiv pedagogů Masarykovy univerzity v Brně, jejíž nakladatelství knihu na 188 stranách vydalo). Za slovním spojením názvu knihy hledejme výzkum vzájemných vlivů, referencí a fúzí umělecké kreativity a techniky, především informačních a komunikačních aparátů. Nová

média jsou žánrem, tvořeným novými technologiemi včetně digitálního umění, počítačové grafiky a počítačové animace; patří k nim internetové a interaktivní umění, virtuální světy a světová počítačová síť, také nastupující počítačová robotika. Rostoucí počet absolventů těchto oborů na univerzitách je dokladem, Zájem o nová média roste, svědčí o tom i rostoucí počet příbuzných oborů na vysokých školách.

Příběh filmu Kuky se vrací (Alena Prokopová, 188 str., 300 fotografií a ilustrací, nakl. Mladá fronta). Zkušená publicistka poutavě vypráví o netradičním zpracování loutkového filmu, který vzbudil svého času zájem nejen jako poetický rodinný akční film; mnoho kritiků ocenilo též techniku, s jakou režisér Jan Svěrák uchopil makrosvět skutečného lesa a odlišil se tak od současné tvorby animovaných studií ve světě. Film získal četná ocenění v letech 2010–2011, inspirací k němu bylo dílo Františka Skály, postavičky, včetně dospělého strážce lesa kapitána von Hergota, vytvořil výtvarník Jakub Dvorský. Kniha obsahuje také vyjádření členů filmového štábu, fotografie jsou dokladem kreativní a náročné práce tvůrců snímku. Je dobře, že o takto ojedinělém filmovém díle byla napsána neméně přitažlivá kniha.

Česká televize ve své Edici ČT vydává nosiče televizních a filmových DVD, hudebních CD a rovněž knihy, většinou převyprávějící televizní nebo filmové příběhy i literární díla, podle nichž byly tyto filmy natočeny. Z novinek to je například dvoudílná kniha Ireny Obermannové *Život je p(les)* (224 str.). Věnuje se komediálně laděnému rodinnému seriálu, jímž ČT zahájila rok 2012. Příběhy v 16 dílech vyprávějí o radostech a strastech v každém věku, hrdinech a vztazích různých generací; tropí si ze stáří legraci s laskavým humorem, nevyhýbá se dvojjedinému fenoménu života a smrti.

Rozmarná léta českého filmu 1989–1998 strhující přepis stejnojmenného televizního dokumentárního cyklu. Autorem knihy je Jaroslav Sedláček, který už pracuje na pokračování mapujícím léta 1999–2012. Vydává Edice ČT v Albatros Media.

Hollywoodské top stars Kniha portrétů jedenácti významných hereček Hollywoodu od Julie Robertové přes Umu Thurmanovou a Meg Ryanovou až po Jodie Fosterovou. Velice poutavě psaná kniha, která řekne mnohé nejen o portrétovaných osobnostech, ale o americkém filmu vůbec. Vydává nakl. XYZ.

Miroslav Sígl, top

OD LITERATURY K FILMU PODRUHÉ

V rámci Mezinárodního knižního veletrhu Svět knihy proběhl už podruhé seminář s názvem Od literatury k filmu. Jednou i iniciátorkou akce, která patřila také k hlavním vystupujícím v diskusi, byla členka výkonného výboru FITESu, filmová producentka Jana Tomsová. Poslala nám krátkou zprávu o akci.

Téma „od literatury k filmu“ se nemění, ale zahraniční i čeští účastníci diskuse každoročně přinášejí nové a různorodé názory na dané téma. Stěžejní postavou byl tentokrát názor úspěšného a plodného rumunského spisovatele Razvana Radulesca (Rumunsko bylo letos hlavním hostem festivalu), který napsal scénář k u nás známému filmu **4 měsíce 3 týdny a 2 dny** oceněnému Zlatou palmou v Cannes v roce 2007.

Radulescu není příznivcem adaptací literárních děl, nicméně vyučuje Jak adaptovat literaturu do filmu na univerzitě.

Smířlivější názor na adaptace literatury měl indický spisovatel Pankadž Thákur. On sám napsal scénář k mezinárodně oceňovanému snímku *Ahir bhairab*.

Českou stranu reprezentovala scenáristka Ivana Nováková (naposledy adaptovala Máchův Máj pro film F. A. Brabce). Říká: „Je to složitá práce, scenárista udělá svoje, ale divákovi nakonec dá svoji představu režisér.“ Producenty zastoupila Jana Tomsová. Na otázku, zda vůbec adaptovat literaturu do filmu odpovídá: „Ano, adaptovat. Film je svébytné dílo a literatura též. Při čtení si každý vytváříme sám vlastní film. Při adaptacích

literatury do filmu je velmi důležité souznění autora, scenáristy a režiséra,“ dodává.

Jana Tomsová

V ROCE 2012 OSLAVÍ ČESKÁ REPUBLIKA 10 LET ČLENSTVÍ V PROGRAMU MEDIA★

MEDIA – podpora evropského audiovizuálního průmyslu

PODPORA PRODUCENTŮ

- vývoj filmových, televizních a interaktivních projektů
- televizní koprodukce
- přístup k financování

DISTRIBUCE

- distribuce zahraničních evropských filmů
- podpora obchodních zástupců

PROPAGACE / FESTIVALY

- přístup na evropské a zahraniční trhy
- propagace mimo Evropu
- audiovizuální festivaly

VZDĚLÁVÁNÍ

- vzdělávací programy pro audiovizuální profesionály
- mezinárodní spolupráce filmových škol

NOVÉ TECHNOLOGIE

- služby Video on Demand
- digitální kinodistribuce
- pilotní projekty

KINA

- sítě kin/Europa Cinemas
- digitalizace kin

MEDIA MUNDUS

- posílení spolupráce mezi Evropou a třetími zeměmi v oblasti audiovizuálního průmyslu

FILMOVÉ UDÁLOSTI PŘELOMU JARA A LÉTA

Kameraman František Němec, současný člen revizní komise a dlouholetý člen FITESu, obdržel na Zlín Film Festu Grand Prix za přínos dětskému filmu.

Hned několikrát bodoval na Mezinárodním festivalu animovaných filmů v Annecy snímek Michaely Pavlátové Tramvaj.

Polski Film Marka Najbrta byl vybrán do hlavní soutěže MFF Karlovy Vary.

Film Heleny Třeštíkové Soukromý vesmír byl nominován do dokumentární soutěže karlovarského festivalu i Ceny Pavla Kouteckého.

Z filmu Poupata vybraného na MFF KV do soutěže Na východ od Západu